

KARÁCSONY

Évről, évről az adventi szent idő lejártával csodálatos eseményben van részünk. Ez a Karácsony, az Úr Jézus Krisztus születésének a napja és egyben időszámításunknak is a kezdete. Ünneünk éjszakáján világraszóló esemény történt: földre szállt, közénk jött az Isten. Angyalok serege hirdeti a nagy eseményt: "Ma született a Megváltó, az Úr Jézus Krisztus". Felzendül és beharsog a világba: "Dicsőség a magasságban Istennek és békesség a földön a jóakarató embereknek!"

Ez a szózat, a történelem folyamán egyre hangosabb lett: kántálnak a gyermekek és felnőttek, a családi otthonokban csillognak a karácsonyfák, szórják csillagaikat a csillagszórók, jó illatot árasztanak a fenyők és a rajta égő gyertyák. A szeretet-lángjában pedig izzanak az emberi szemek és szívek. Érzik lelkük mélyén a zsoltáros szavait: "Ezt a napot az Úristen adta, örvendjünk és vigadjunk rajta!" Fényárban úsznak a templomok, zúgnak az ünnepi harangok, felzendül az orgona muzsika és mintegy kitor lelkünkéből az ősi ének: "Menyből az angyal, lejött hozzátok pásztorok, pásztorok". A szent estén lélekben átöleli egymást a szülő és gyermek, férj és feleség, sok esetben az ellenség és jó barát, kezét szorít a hívő és hitetlen, hálaadó szentmisére indul talán a máskor közömbös, hogy a nagy családi közösségben együtt hódoljon a Békefejedelmére jászol-

trónusa előtt. A Karácsony megnevezései sokfélék lehetnek, de az igazi: a szeretet és béke ünnepe. Jézus Krisztus személyében a tiszta és örök szeretet, az isteni ige szállt közénk, aki képes arra hogy megváltoztassa, átalakítsa vajdó világunkat. Tartalommal tölti meg az üres emberi szavakat és meggyógyítja a világ okozta sebeket. Ha a világ meghallaná az angyalok békeszózatát, gátat vethetnének a nyomoknak, a megaláztatásoknak, a háborúknak, a világban tomboló hazugságoknak. Nem lenne annyi vesztese a földnek, a betegség, a magány, a létbizonytalanság, a jogfosztottság, a munkanélküliség, a kisebbségi sors miatt. Az Egyház, isteni alapítójának születésnapján, a felebaráti szeretet következetes vállalására buzdítja híveit. Ennek tudatos vállalása alapja lenne egy olyan társadalomnak, amelyre lelke mélyén minden ember vágyakozik. A Krisztus alapította egyháznak óriási erőfeszítésébe került a nagy nevelői munka. A nehézségektől nem riadt vissza, csak azért, hogy a rabszolga és szabad ember közötti különbségeket megszüntesse és ezen túlmenően a különböző fajtájú és nyelvű népeket az eltérő és sokszor elválasztó tulajdonságok ellenére a testvériség egyetemes gondolatába egyesítse.

Sík Sándor

Karácsonyi álom

Magyar karácsony fekete-fakója
És minden, ami mostani, múltjon,
Száz pici gyertya gyújtatlan gyűljon,
Csillagos álom pelyhes takarója.
Álom, álom karácsonyi álom! –

Álom, álom... Betlehemben
Kicsike Jézus megszületett.
Szép Szűz Mária, egek ékessége,
Mi bűnös lelkünk egy édessége
Csókkal hajol a jászolka tövébe,
Kicsi Jézuskára rájanevet.
Édes kicsi Jézus, mindenlátó Jézus,
Ügyefogyott népre, ránk mosolyog
Csilló levegő-égben, boldog
fényességben
Nekünk dalolnak angyali karok.

„Dicsőség, dicsőség mennyben az Istennek,
Békesség, békesség földön az embernek!”

A békesség egy csendes kicsi napsugár talán,
Amely a mély komoly vizek tükrén remeg:
De máshol még nem látják szegény magyar szemek,
Csak Pozsony ős Dunáján és Szent Anna taván,
A békesség a kassai harangszó,
S a székely falukon a pásztorok miséje
Kétszerte szent!...
Dicsőség a magasban... Kicsi Jézus,
Tedd, hogy legyen békesség idelent!

Dicsőség, dicsőség a magasságoknak,
Békesség a földön, békesség, békesség
Szegény magyaroknak.

(folytatás a 2. oldalon)

(folytatás az 1. oldalról)

Sajnos a mi népünknek a Karácsony ünnepe a könnyhullatás ideje is, mert évente csak most találkozhatnak az idegenbe és külföldre szakadt és onnan visszatérő gyermekekkel, rokonokkal. Örömteli könnyeket hullatnak a találkozásakor és a fájdalom könnyeit a búcsúzásakor. És minden folytatódik ott, ahol abbamaradt. Jönnek újra a hétköznapiak, újra kezdődik a küzdelmes élet. De ebben a küzdelmes életben továbbra is köztünk marad az Úr Jézus az Oltáriszentségben, az

imádságban, a szeretetben. A Karácsonyra alkalmazva, az Úr Jézus jelen van egy rászoruló vagy hálás gyermek tekintetében, ha segítünk rajta. Ott van a családtagjaink boldogságában, ha mindent megtettünk értük. Ott van a gyermekeink, unokáink mosolyában, a jó szóban, egy kedves beszélgetésben. A karácsonyi szent ünnepek alkalmával, lélekben próbáljuk felfogni és megérteni a betlehemi puszta csendjét és a nagy eseményt, ami ott az első Karácsonykor történt. A világ zaja sokszor elnyomja az angyalok énekét. De a csend, a nyugalom, az imádság, a vasárnap megszentelése - agyonhajszolt

világunkban is elviselhetőbbé teszi az életet. Hirdessük és éljük át szavakban és tettekben az isteni szeretetet. Mondjunk hálát és köszönetet Istennek a megtetésülés nagy titkáért. Szívből tiszteljük és szeressük egymást, hogy a Karácsony ne csak egy napos legyen életünkben, hanem egy állandó folyamat és Isten-élmény.

Ezekkel a gondolatokkal kívánok minden kedves falumbélinek szép Karácsonyt, sok örömet és a kis Jézus áldását életükre és munkájukra.

Vizi Zakariás

ADVENTI LELKINAPOK

ISTEN LELKE, JÖJJ SZÍVÜNKBE, TÉGY MINKET ÚJ TEREMTÉSEDDÉ!

November 29-én Darvas Piroska segítőnővér vezetésével

úgy kell berendezkednünk, hogy ne tévesszük szem elől egymást, de közösségünket se. Mindenki kézhez kapott egy lapot, mely rövid összefoglalója volt az egészséges csoportműködésnek.

Ez képezte a kiscsoportos beszélgetések témáját is.

A kiscsoportos beszélgetés alkalmával újszerű hely-

a közös munkához lelki építkezésre is szükség van. Végkövetkeztetések között elhangzott az is, hogy nagyon fontos, hogyan viszonyulunk egymáshoz, hiszen minden kapcsolatban tükröződik az, hogy mennyi odafigyeléssel, szeretettel fordulunk egymás felé.

Az együttlét közös imával ért véget, melyben kértük Istent, újítsa meg bennünket, hogy Krisztus szeretete éljen bennünk, és megnyíljunk egymás szükségére láttán, erőt és segítséget adva,

adventi lelkinapon vehettek részt az egyháztanácsosok. A kápolnában megtartott rendezvény arról győzött meg minket, résztvevőket, hogy ahhoz hogy egy közösség együtt tudjon dolgozni elengedhetetlen feltétele az, hogy tagjai tudják elfogadni egymást, tudják meghallgatni egymás véleményét, tudjanak egymásra ráhangolódni. Egymás elfogadásához elsősorban önmagunk elfogadására van szükség.

A segítőnővér bevezető gondolatai az adventi várakozásra, és ezzel párhuzamosan Jézus második eljövételére irányították figyelmünket. A jelenben, mindennapjainkban erre a várakozásra, „Úrjövételre”

zetbe kerültünk, hiszen sokan közülünk először oszthatták meg gondolataikat, véleményüket csoporttársaikkal.

A foglalkozás végén az egyes csoportok beszámoltak az ott elhangzottakról.

Az egyháztanács tagjainak nagy érdeklődése arra enged következtetni, hogy igény van hasonló jellegű összejövetelekre, hiszen lelkileg is összetartozunk,

hogy Krisztus útját járassuk.

*Kelemen Erzsébet
Márton Zsolt*

A JÓ DOLGOK NAPLÓJA

“Az, aki szeretni tudja azt, ami az övé-szabad, és mentes a birtoklás minden görcsétől, kielégíthetetlen éhétől-szomjától... Aki valóban tud várni, abban megszületik az a mélységes türelem, amely szépségében és jelentésében semmivel se kevesebb annál, amire vár.”

Pilinszky János

December 3-án, az előző évekhez hasonlóan, Adventi lelkinapot tartottunk Karcfalván. Tíz óraker rövid, játékos ismerkedéssel kezdtük a napot. Többnyire már ismertük egymást, hisz a Vakációbúcsúztatón résztvevő dánfalvi, karcfalvi és jenőfalvi gyerekek visszatérő ismerősök ezeken a rendezvényeken. A foglalkozást filmnézéssel folytattuk, aminek igen örültünk. A Grinch című, Karácsonyról szóló filmet néztük meg. Grinch, fenn a Kobak hegyen, északra lakik Kifalvától, akinek minden igyekezete saját szívét zsugorítani. Az emberek karácsonyi készülődése felébreszti, ő pedig leugrik a városba egy kis rosszalkodásra, aztán elhatározza, hogy ellopja a település lakóinak Karácsonyát.

A délelőtti csoportbeszélgetés témája is a megtekintett filmhez

fűződött. Elbeszélgettünk arról, hogy mit jelent számunkra a Karácsony, hogyan készülődünk rá? Melyik volt a legkedvesebb rész, jelenet a filmből, és miért éppen az tetszett? Hogyan tanulhatjuk meg értékelni az igazi kincseinket? Hogyan segíthetünk másokat is abban, hogy igazi kincseket gyűjtsenek? Hogyan lehetne lé-

lekben jobban rákészülni a közelgő karácsonyra? Ez a beszélgetés hamar eltelt, és vidám perceket tölthettünk együtt. Ez idő alatt készülték a szendvicsek és a finom tea, mert hát igencsak közeledett az ebédidő. Az egyik osztályban összegyűltünk, és itt elfogyasztottuk ebédünket. A délutáni kiscsoportos foglalkozáson naplót készítettünk, de nem

akármilyet. Ez a füzet a Jó Dolgozók Naplója címet kapta, amelybe csak jó dolgok, kellemes emlékek kerülhettek pl: Egy jó élményem a barátaimmal, vagy: Akire ma rámosolyogtam. Ez a kis füzetecské segít a kedvetlen, rossz pillanatokban is megtalálni a jót, amit majd bejegyezhetünk. Borítóját mi terveztük és készítettük el. Ez a délután hamar eltelt, szinte észrevétlenül. A napot szentmisével zártuk, amelyben Boldizsár Ferenc domokosi segédlelkész az adventi várakozásról, illetve a karácsonyi készülődés adta örömről beszélt. A felajánlaskor minden résztvevő meggyújtotta saját kis mécesét, majd letette az oltár elé az előre odakészített tartókba. A kis mécesek lángja az Öröm szót rajzolta ki a sötétben.

Köszönettel tartozunk a szervezőknek, Biró Katinak és Anginak, akik a Caritas Családsegítő szolgálat munkatársai, a tanárnőknél (Szöcs Judit és Szabó Katalin a dánfalvi iskolából, Farkas Beáta, Mag Emőke, Kelemen Erzsébet a karcfalvi iskolából) valamint Farkas Árpád pap bácsinak a támogatásért.

Kelemen Kinga

A NÉGY GYERTYA

- történet Advent idejére -

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer négy gyertya. Olyan nagy volt a csend körülöttük, hogy tisztán lehetett érteni, amit egymással beszélgettek.

Azt mondta az első:

- ÉN VAGYOK A BÉKE! De az emberek nem képesek életben tartani. Azt hiszem, el fogok aludni.

- Néhány pillanat múlva már csak egy vékonyan füstölgő kanóc emlékeztetett a hajdan fényesen tündöklő lángra.

A második azt mondta:

- ÉN VAGYOK A HIT! - Sajnos az emberek fölöslegesnek tartanak. Nincs értelme tovább égnem. - A következő pillanatban egy enyhe fuvallat kioltotta a lángot.

Szomorúan így szólt a harmadik gyertya:

- ÉN A SZERETET VAGYOK! Nincs már erőm tovább égni. Az emberek nem törődnek velem, semmibe veszik, hogy mi-

lyen nagy szükségük van rám. - Ezzel ki is aludt.

Hirtelen belépett egy gyermek. Mikor meglátta a három kialudt gyertyát, felkiáltott - De hát mi történt? Hiszen nektek égnetek kéne mindörökké! - Elkéseredésében hirtelen sírva fakadt.

Ekkor megszólalt a negyedik gyertya:

- Ne félj! Amíg nekem van lángom, újra meg tudjuk gyújtani a többi gyertyát.

- ÉN VAGYOK A REMÉNY!

A gyermek szeme felragyogott. Megragadta a még égő gyertyát, s lángjával új életre keltette a többi.

Add, Urunk, hogy soha ki ne aludjon bennünk a remény! Hadd legyünk eszköz a kezében, amely segít megőrizni gyermekeink szívében a hit, remény, szeretet és béke lángját!!!

"NEVELÉS NÉLKÜL NINCS OKTATÁS!"

2011. szeptember 1.-től Fülöp László, a karcfalvi iskola igazgatója 40 év pedagógusi és 22 év igazgatói szolgálat után nyugdíjba vonult. Helyét Gábor János aligazgató vette át. Igazgatóvá választása alkalmával készítettünk interjút vele.

– Igazgató úr, Ön a nyugdíjba vonult Fülöp László oldalán töltötte be az elmúlt időszakban az aligazgatói tisztséget, milyen érzés volt a karcfalvi Mártonffy György Általános Iskola élére lépni?

– Fülöp László igazgató úr mellett 2005. január 1.-től 2011. augusztus 31.-ig voltam aligazgató. Ez alatt az idő alatt nagyon jól megértettük egymást, jól le tudtuk osztani egymás között a feladatokat. Úgy gondolom, hogy ez az időszak eredményes is volt, mivel ez alatt az idő alatt sikerült kialakítani az új tornatermet, teljesen felújítani az épületeket, kazánházat létesíteni, a központi fűtést bevezetni, hogy csak néhány példát említsek. Természetesen ez nem sikerült volna a helyi tanács, és a felsőbb kormányzati szervek támogatása nélkül. Nem volt könnyű az iskola élére lépni, hisz az igazgatóság nem kis felelősséggel jár. Ezen kívül az eddig megszokott munkámat, amit Fülöp igazgató úrral végeztem, átadtam Kelemen Erzsébet kolléganőnek, aki az aligazgatói teendőket látja el. Különben az új aligazgatónő kémia-hittan szakos tanárnő.

– Milyen tervekkel indulnak a jövőre nézve?

– Elsősorban a megkezdett munkálatokat szeretnénk folytatni. Itt megemlíteném a jenőfalvi óvoda napköziotthonná való átalakításának folytatását. Előtérbe helyeztük a jenőfalvi iskolában a központi fűtés és illemhelyek kialakítását, valamint a karcfalvi óvoda külső feljavítását.

– Hány diákkal kezd-

ték a 2011-2012-es tanévet, illetve hány pedagógus látja el a diákok oktatását?

– Karcfalván és Jenőfalván összesen 351 diákkal kezdünk:

90 óvodás, 109 I.-IV. osztályos tanuló, 121 V.-VIII. osztályos tanuló. Működtetünk még egy csökkentett óralátogatású osztályt, amelybe a környékbeli községekből járnak a diákok, ennek a létszáma 31 fő. A diákok oktatását 4 óvónő, 8 tanítónő és 17 tanár látja el, 9 személy pedig az adminisztratív teendőkkel foglalkozik. (titkárnő, könyvelőnő, kazánfűtő, karbantartó, takarítók stb.)

– Milyennek látja az iskola jelenlegi helyzetét, mi az, amin Ön szerint javítani kéne az intézmény hatékonyabb működéséhez?

– Az utóbbi években sikerült felújítani a karcfalvi iskolaépületeket, reméljük, hogy a jövőben a jenőfalviakra is sor kerül, úgyhogy ilyen téren viszonylag jól áll az intézmény. Szerintem az oktatás-nevelésen kellene egy kicsit javítani, ezen belül is a nevelés részével kellene többet foglalkoznunk. A kormány által betiltott fegyelmzési módszerek hiánya a diákok nevelésének rovására ment.

Gondok vannak a diákok tanárokkal szembeni viselkedésével, legalábbis a régebbi időkhoz képest. Igaz ez általános probléma, nem csak a karcfalvi iskolára vonatkozik. Szerintem nevelés nélkül nincs oktatás, úgyhogy ezen a jövőben javítani szeretnénk.

– Tudomásom szerint ismét megváltozott a vakációk rendje, hogy alakul ebben a tanévben?

– A 2011-12-es tanévet szeptember 12.-én kezdtük, az első félév december 23.-ig tart. Az I.-IV. osztályosoknak az említett időszakban volt még egy vakációja október 22. és 30. között. A karácsonyi vakáció után a második félév 2012. január 16.-án kezdődik, és április 6.-ig tart. A húsvéti vakáció után a tanítás április 23.-tól folytatódik, és egészen június 22.-ig tart, amikor megkezdődik a nyári vakáció.

– Végezetül mondjon pár szót az új tanügyi tervről, azokról a fontosabb változásokról, amelyek iskolánkat is érintik?

–Elsősorban megemlíteném az előkészítő osztályt, illetve a kötelező 9 osztály bevezetését. Az ezekre vonatkozó módszertant még nem kaptuk meg, de az biztos, hogy a 2012-2013-as tanévben már alkalmazni kell. Az előkészítő, vagy, ahogy mi nevezzük nulladik osztályban a 7.-dik életévüket be nem töltött gyerekek fognak tanulni, és innen mennek majd tovább első osztályba. Az első kötelező kilencedik osztályt a mostani ötödikesek fogják itt, a karcfalvi Mártonffy György Általános Iskolában járni.

Köszönöm a beszélgetést, és a Székaszó szerkesztői nevében kívánok Önnek, és az aligazgatónőnek erőt, egészséget és kitartást a karcfalvi Mártonffy György Általános Iskola élén végzett munkájukban.

Kérdezett: Szőcs László

RENDAHGYÓ HITTANÓRA BÖJTE CSABÁVAL

November 21-én iskolánk vendége volt Csaba testvér, a Dévai Szent Ferenc Alapítvány vezetője. Sűrű elfoglaltsága ellenére vállalta egy rendhagyó hittanóra megtartását, amelyre a karcfalvi művelődési ház termében került sor.

Előbb az I-IV. osztályosokkal találkozott, majd a felső tagozatosokat fogadta. Mindkét csoporthoz sajátos közvetlenségével szólt, sok kedves és tanulságos történetet mesélt el a gyerekeknek. A kisebbeknek a kis Jézus illetve a kicsi Júdás gyerekkorát, hétköznapjait igyekezett bemutatni. Lacika történetének elbeszélésével rávezette a gyerekhallgatóság figyelmét arra, hogy ha valaki verekszik vagy rosszat tesz, akkor vállalnia kell a felelősséget tetteiért, illetve a büntetést is, amelyben részesül. De megjegyezhetjük, hogy szeretettel, megértő odafigyeléssel sokkal jobb eredmény érhető el, mint szigorú büntetéssel.

A második hittanóra

bevezetőjeként a helyi napközis csoport verses összeállítását hallgathattuk meg, melyet a Magyar Nyelv Napja alkalmából mutattak be. (Magyarországon a

latin volt a hivatalos nyelv 1844. november 13-ig, amikor az akkori országgyűlés alsó és felsőháza - a német nyelv ellenében - a magyart tette hivatalos nyelvvé.)

A Ferences atya a nagyobbakat arra biztatta, hogy merjenek levelet írni az Angyalnak, fogalmazzák meg szavakban

is vágyaikat, szívük mélyén szunnyadó álmaikat és kérjenek. Merjenek kéréssel fordulni a Mennyei Atyához, kérjenek bátor kiállást a jó mellett, kérjenek kitartást a tanulásban, merjenek azzá válni, amivé a Teremtő megálmodta őket. Megosztotta tapasztalatait a Gondviselő Istenről, mindazt, ami hihetetlenül hangzik olykor, de megtörtént, amit megtapasztalhatunk mindannyian, ha ráhagyatkozunk a Teremtőre.

Nagyon hamar eltelt ez a hittanóra. Az atya önzetlenségét és fáradtságát iskolásaink virág helyett adakozással köszönték meg: hazulról pityókat hoztak be, melyet a Dévai Szent Ferenc Alapítvány gondozásában élő gyermekeknek ajánlottak fel. A búcsúvétel után számos jó elhatározással, hitünkben megerősödve távozhattunk. ***Ezúton köszönjük meg a szülőket és nagyszülőket nagylelkű adományát, a mintegy 25 szék pityókát.***

Kelemen Erzsébet

ÍGY KÉSZÜLTÜNK KARÁCSONYRA

Karácsony az év legnagyobb és legszebb keresztény ünnepe, Jézus születésének napja.

Karácsony jelképe a feldíszített fenyőfa. A templomokban, köztereken, hivatalokban, üzletekben, intézményekben karácsonyfát állítanak. A díszes kirakatok is mind az ünnep kö-

zeledtét jelzik.

A Jézus születése előtti négy hét a kis Jézus fogadásának előkészületeivel telik. Mikor Jézust várjuk, szeretetre készülünk. Ilyenkor jobbak vagyunk és többet törődünk másokkal. Arra törekedünk, hogy meglepetést szerezzünk szeretteinknek. Karácsony a szívünk kinyitásáról szól. Sajnos, napjainkban is élnek körülöttünk olyan emberek, akik lelkükben kevésbé tudják átérezni a karácsonyi ünnepet. Nincsen családjuk, vagy messze vannak tőlük, vagy esetleg nagyon szegények. Ha igazán készülünk az ünnepre, akkor ezekre a családokra is gondolunk, igyekszünk szebbé varázsolni karácsonyukat.

Az ajándék öröm, ha mi adjuk, de akkor is ha kapjuk. A legszebb ajándék az, amit saját magunk készítünk szeretteinknek.

A jenőfalvi óvodában is készülődünk a karácsonyi ünnepre. Karácsonyi műsort tanítottunk be a gyermekeknek, díszeket készítettünk közösen. Minden évben feldíszítjük a karácsonyfát, majd körülálljuk és karácsonyi énekeket énekelünk.

"Minden szívből szóló karácsonyi énekekben, a tűzhely ropogásában és melegében, az ünnepi ebéd közben, a

beszélgetésben és nevetésben, minden képeslapban, amit egy barát vagy család küldött, minden, amit ebből maghal-

lunk és ami elgondolkodtat bennünket, az maga a szeretet."

Salamon Gabriella

DECEMBER A JENŐFALVI ISKOLÁBAN

Jenőfalva, 2011. dec. 8

Buro Barbara

Jenőfalva, 2011. dec. 8
székely székely

Jenőfalva, 2011. dec. 8
székely székely

Héves Angyalok!

Héves Angyalok én vagyok!
 Pénygés reggeli én még nem
 én csókol reggeli én a kedvencem
 én csókol reggeli én még nem!
 (Kaján Szabina)

Karácsony ünnepén

A gyerekek öröme
 itt a karácsony,
 a szeretet ünnepe.
 A szeretet ünnepén
 Minden ember szíve szárnyra kel,
 Szegény, gazdag ünnepel,
 Minden angyal énekel.
 A fa alatt az ajándékokkal játszik
 A sok gyerek.

De a karácsony nem az ajándékról, s
 Nem az ünneplésről szól.
 A karácsony legyen
 A szeretet és a
 Megértés ünnepe!
 Hópelyhek szállnak szerte-szét,
 Itt a karácsony, jaj de szép!

**Jéré Alpár, IV. osztály,
 Jenőfalva**

LOVASHINTÓVAL JÁRT A MIKULÁS

Nem mindennapi élményben volt részük azoknak a karcfalvi és jenőfalvi gyerekeknek, akik december 5.-én koraeste kiálltak a kapuba. Ugyanis a helyi fiatalok Mikulása lovashintóval járta a falut, és ajándékot, édességet osztogatott a gyerekeknek.

A Csík Terület Ifjúsági Tanácsa által kezdeményezett Mikulásjárást, a karcfalvi és jenőfalvi fiata-

lok rendezték meg. Az ifjúság tagjai megkeresték a helyi vállalkozókat, és intézményeket, hogy anyagi támogatást szerezzenek a Mikulásjáráshoz.

A vállalkozóktól elég szép összeg összegyűlt, amelyből az ifjak édes-

ségeket vásároltak, és csomagokat készítettek. Ezúton mondanak köszönetet a **Polgármesteri Hivatalnak, a közbirtokosságoknak, illetve azoknak a helyi vállalkozóknak, akik támogatták a Mikulásjárást.**

A Mikulások és

segítőik két csoportban indultak el ajándékot osztani, az egyik csapat Karcfalván, a másik pedig Jenőfalván tevékenykedett. A gyerekek nagy örömmel fogadták a lovas hintóval érkező Mikulást és krampuszait.

A jól sikerült Mikulásjárásnak reméljük, a jövőben is lesz folytatása, köszönetünkkel nyugtázzuk tenni akarásukat!

(Sz. L.)

KARÁCSONYRA HANGOLÓDVA

Igazi időutazásban volt részük mindazoknak, akik e hónap 13.-án este a templomban meghallgatták ANTAL ÁGNESÉSIMRE zenei előadását.

A gondosan összeállított műsorral ezúttal a karácsony előtti adventi időszak négy vasárnapján a képzeletbeli koszorún meggyújtott egy-egy gyertyaláng fényére emlékeztek. Énekek és prózában idézték fel az adventi várakozás nagyszerű érzé-

sét, a béke, a hit, a szeretet és a remény egy-egy gyertyával jelzett

momentumát, amikor cselekedeteinkkel, gondolatainkkal és lelki

megnyugvással várjuk a Megváltó születését. Dal-
laimaikkal valódi lelki felemelkedést varázsoltak a hallgatók szívébe. Megható volt az a pillanat is, amikor műsoruk záró akkordjaként a jelenlévők velük együtt énekeltek el a magyarság legszebb karácsonyi énekét, a Mennyből az angyalt.

(NSZ)

JELENTŐS ÉVFORDULÓK

Hetvenhárom éve (1938. december 24.), hogy Márton Áront az Apostoli Szentszék XI. Piusz által Gyulaféhevár püspökének nevezi ki, majd 1939. február 12.-én a kolozsvári Szent Mihály templomban Cassulo Andrea apostoli nuncius püspökké szenteli. A templom oltára előtti lépcsőről az új püspök e szavakat nunciushoz: uram! – A magyban félel-toli hivatásra és felszen-legbenső érzelme arra ösztönöz és kényszerít, hogy mindenekelőtt megvalljam a szent, apostoli, katolikus, római Szentszékhez való teljes ragaszkodásomat. Neked is kegyelmes Atya, akiben a Szentszék képviselőjét tiszteljük, aki szokásos jóságoddal engem annyi szeretettel iktattál be, lelkem mélyéből kívánok köszönetet mondani. Fogadd ezért fiad erős ígéretét, hogy erőmet és életemet az evangéliumnak és testvéreimnek akarom szentelni.”

az új püspök intézte a „Kegyelmes gasztos és metes apos-kiválasztva telve, lelkem

Ez év december 23.-án negyven éve (1971. december 23.), hogy dr. Jakab Antalt a Szentszék gyulaféhevári segédpüspöknek nevezte ki. Márton Áron püspök a szeminárium növendékeinek másnap, december 24.-én, a Szentestén, Jézus születésének megünneplése után jelentette be a segédpüspöki kinevezést. A bejelentés után Jakab Antal szólt és megköszönte hogy őt jelölte lyozva, hogy „... csak segítsége s nom.” Befejező k ö v e t k e z ő k e t É n U r a m é s é n a jelenlévőkhöz püspöke bizalmát, utódjául, hangsúlyosabb lenne mindig nem utóda marad-beszédében a mondotta: „– Az Istenem – jelszavával el vagyok szánva úgy szolgálni egyházamat és a híveink üdvösségét, hogy ugyanakkor hazám és népeinek békéjét, rendjét és boldogságát is imával, szóval és tettel előmozdítsam. Hogy pedig ezekhez nekem testi-lelki egészség, erő és bölcsesség adassék, a testvér szeretetével kérem imáikat és segítségüket Urunknak, Istenünknek nevében!”

Jakab Antalt 1972. február 13.-án VI. Pál pápa a római Szent Péter-bazilikában szentelte püspökké, ahol jelen volt az akkor római tanulmányait végző dr. Jakubinyi György is. (NSZ)

EGYMILLIÓ CSILLAG A SZEGÉNYEKÉRT!

Erdély 13 településén szervezte meg az Egymillió csillag a szegényekért mottójú szolidaritási akciót a Gyulaféhevári Caritas. Községünk is egyike volt ezen településeknek, ahol a helyi Caritas kirendeltség munkatársai és önkéntesei kapcsolódtak be e nemes kezdeményezésbe.

Megható pillanat volt, amikor november 12.-én délután a piactéren összegyűlt közel száz lakos jelenlétében a plébános úr megáldotta és megszentelte a téren kirakott égő gyertyákat. A Gyere el, gyűjts te is egy gyertyát! – felhívásra a résztvevők is egy-egy gyertyát gyűjtöttek, majd az ott lévő perselybe helyezték pénzbeli adományukat.

A Caritas helyi munkatársai,

akik a községben közel 70 beteget látnak el, a hideg ellenére késő estig

a téren voltak és meleg teával várták azokat, akik később érkeztek. Az adományból több mint 600 lej gyűlt össze, amelyből karácsonyi élelmiszer-csomagokat állítottak össze és karácsonyig szét is osztot-

ták a községben a nehéz körülmények között élő családoknak és betegeknek. Igaz, ebből az összegből alig 20 csomagra futotta, ezért sajnos, nem minden rászoruló kaphatott belőle. Azonban alaposan meggondolták, hogy kinek okozzanak örömet e csekély ajándékkal, amelyhez a megyei Caritas is még egy kevéssel hozzájárult.

Hasonló akció volt november 13.-án is a templomban, amikor a már szokásos Szent Erzsébet-napi gyűjtés keretében a perselyezéskor begyűlt 2000 lejt a plébánia hivatal a csíkszeredai központi Caritasnak utalta át.

(Németh Sz.)

TISZTELT KARCFALVIK, KEDVES HONFITÁRSAIM!

Minden év kezdetekor azt reméljük, hogy könnyebb, akadálymentesebb napok, hetek, hónapok előtt állunk. Így voltunk 2011 elején is, és optimizmusunk nem volt indokolatlan: nem vártak ránc újabb választások, úgy tűnt, hogy a gazdasági válságból is kezdünk kilábalni. Bízunk abban, hogy nyugodtan, tiszta fejjel végezhetjük munkánkat: kormányban, parlamentben, önkormányzatokban, területi szervezeteinkben teljesíthetjük vállalásainkat, a magyar közösségünknek megfogalmazott ígéreteinket.

Akár az elmúlt 20 évben, a Romániai Magyar Demokrata Szövetség 2011-ben is tette a dolgát: minden rendelkezésünkre álló eszközzel azért cselekedtünk, hogy folytassuk az építkezést, megőrizzük kivívott jogainkat, és újabbakat szerezzünk ezek mellé. Végeztük munkánkat, ahogy az év elején terveztük. De a körülmények nem segítettek. A gazdasági válság nem enyhült, mi több, mélyült, a politika színtere sem csitult, idén is gyakran lehattunk tanúi az éles politikai viszályoknak. Mindezek igen megnehezítették dolgunkat. Azonban nem választottuk a könnyebb utat, nem léptünk ki a kormányból, nem vártuk el másoktól, hogy a bennünket érintő döntéseket helyettünk hozzák meg, és minden nehézség ellenére végeztük a munkát és vállaltuk a felelősséget. A rossz pénzügyi helyzet ellenére, a lehetőségeinkhez mérten támogattuk önkormányzatainkat, történelmi magyar egyházainkat, különböző téren tevékenykedő civil szervezeteinket. Be kell látnunk, kudaraink is voltak: legfőjebb minden bizonnyal az, hogy nem tudtuk elfogadtatni a kisebbségek jogállásáról szóló törvényt. Erről azonban nem mondunk le: csak olyan törvényt fogadunk el, amely az erdélyi magyar emberek érdekeit szolgálja, és szavatolja közösségünk kulturális autonómiáját. **Az RMDSZ a körülményektől függetlenül vállalta.**

Közösségeink számára ebben az évben is igyekeztünk biztosítani azokat a

lehetőségeket, amelyek okot adnak arra, hogy büszkék legyenek településükre, helyi értékeikre. Különösen fontos volt számomra és büszkeséggel tölt el, hogy sikerült **Karcfalvának a kultúrotthonát** felújítani úgy, hogy az ma alkalmas színházi előadások megtartására is. Így a karcfalvi közösség olyan új és értékes kulturális eseményeken vehet részt, amelyekre eddig nem volt lehetőség. Volt hoki játékosként nagy örömmel láttam, hogy sikerült idén befejezni a jégkorong-pályát, amit a lelkes fiatal hokisok már használnak is. Közösségünk számára különösen fontos a **karcfalvi vártemplom**, amely Székelyföld egyik legszebb temploma. **Ennek a felújítása jövő tavasszal elkezdődik**, így az utánunk következő generációk is éppolyan büszkék lehetnek a Vártemplomra, mint mi. Ám fontosnak tartom kihangsúlyozni, hogy mindezek a megvalósítások nem fejeződhetek volna be, ha a karcfalvi közösség apraja-nagyja nem állt volna közös hittel, cselekvéssel és erővel e mögött. **Köszönet illeti Önöket ezért a hozzáállásért, köszönet az összefogásért!**

Az RMDSZ februári nagyváradi kongresszusát követően új fejezetet nyitottunk Szövetségünk életében. Megválasztásomkor azt ígértem, hogy a szerkezeti, működési változtatásokon túl, közelebb visszük a szervezetünket a magyar emberekhez. **Mi nem csupán a választások előtt figyelünk a magyar emberekre, minden adóó alkalommal véleményüket is meghallgatjuk, nekünk minden magyar számít.**

Itt áll előttünk 2012. Hogy milyen lesz? Könnyebb biztos nem: a gazdasági helyzet nem fog szemmel láthatóan javulni. A kormányban újabb nehéz feladatokkal kell szembenéznünk: stabilizálnunk kell a gazdaságot, talpra kell állítanunk az országot és meg kell erősítenünk a munkából élő családokat. Jövő év végén választások várnak ránc, amelyek során, a román pártokon túl, két magyar párt egységbontó törekvéseit kell kivédenünk. Hogyan fog ez sikerülni? Csak úgy, mint eddig: a legnehezebb körülmények ellenére is jóhiszeműen, kitartással, fegyelmetten folytatjuk a munkát.

Kitartást, erőt és határozottságot kívánok! Békés Karácsonyt és boldog új évet!

Kelemen Hunor,
RMDSZ elnök

KARCFALVÁN A JÓ PÉLDA

A napokban, a Székelyföldi Akadémia záróeseményén díjaztuk azokat a személyiségeket, akik kiemelkedő közösségépítő tevékenysé-

get folytatnak Hargita megyei községek lakóiként. A kitüntetettek közül nem volt hiány, ami örömmel tölt el, hiszen azt jelzi, hogy amíg ilyen emberek dolgoznak falvainkban, Székelyföldön van jövő. Ők több figyelmet érdemelnek, ezért meg szeretnénk mutatni őket tágabb környezetben, hiszen jó példával szolgálnak távolabbi vidékek lakói számára is. Értékeket jelentenek. Nem tízperces sztárok, akik a tévéből ismertek, és akiket falunapokra elhoznak Magyarországról, hanem azok az emberek, akik nap mint nap településükön dolgoznak közösségükért, és ezáltal fejlesztik a térséget, Székelyföldet. Közéjük tartozik **Fülöp László** fizika-kémia szakos tanár is, aki Hargita Megye Tanácsának Majláth Gusztáv Károly-díjában részesült. Ezt a kitüntetést azoknak a személyeknek adományozzuk, akik huzamos ideig kiemelkedő nevelő és oktató munkát végeztek a gyermekek, a tanulók személyiségformálásában, képességfejlesztésében, tehetséggondozásában, iskolateremtő munkásságuk elméleti és gyakorlati eredményeit a megye többi oktatási intézményében hasznosítják. Biztos vagyok benne, hogy Karcfalvának még sok kitüntetésre érdemes lakója van, akiket sorra felfedezünk és megmutatunk a világnak.

Ezúton kívánok áldott Karácsonyt és boldog új esztendő t Karcfalva valamennyi lakójának, abban bízva, hogy jövőre is folytatjuk a párbeszédet, az együttműködést.

Borboly Csaba,

Hargita Megye Tanácsának elnöke

A Madaras község határában létesülő Felcsíki Regionális Ülepitő rendszer kivitelezési munkálatai 2011. októberéig a 41,68%-os stádiumot érték el, amely 2.961.688,13 lej értéket jelent ÁFÁ-val. A bekötő út teljesen elkészült, a víz és szennyvízcsatorna hálózat le van vezetve, az adminisztratív épület, valamint az ülepitő gödör munkálatai részben elkészültek. A Románia Kormánya által támogatott projekt keretében az 5.730.107,95 lej összártékú munkálatból eddig 1.610.533 lejt sikerült kifizetni a kivitelezőnek.

MEGVALÓSÍTÁSAINK MELLETT MÁR A JÖVŐRE GONDOLUNK

Hamarosan vége a 2011-es esztendőnek, közelednek az ünnepek.

Eredményes évet tudhatunk magunk mögött, noha megszorításokkal terhes volt az elmúlt időszak. A helyi és a megyei önkormányzat, a kormányzati tisztségviselők és a törvényhozásban dolgozók együttműködésének eredményeként sikerült áthidalnunk a nehézségeket, megoldást találnunk sürgős gondjainkra, ugyanakkor folytathattuk a múlt kormányzati ciklusban elkezdett, s a jelen ciklus alatt is folytatott infrastruktúra-építési, - korszerűsítési munkákat, mint a karcfalvi kultúrotthon, és a műjégpálya. Ez utóbbi körül, mint ahogy bizonyára a község lakói is értesülhettek kisebb hercehurca alakult ki, de sikerült leküzdeni az akadályokat és december elejétől most már teljes gőzzel működik a műjégpálya.

Idén sikerült befejezni a kultúrotthon felújítási munkáit, valamint környékének rendezését. Igyekeztünk az újonnan felújított kultúrotthonba életet vinni.

- Ezen igyekezetünk egyik eredménye, hogy a Csiki Játékszín bérletes előadásokat tart az épületben, külön gyerekek és külön felnőttek számára. Az első gyerekelőadás december 9-én volt megtartva, az első felnőtt előadásra pedig a napokban, december 23-án este 7 órától kerül sor.

- A Reménysugár nyugdíjas klub novemberben másodszor adta elő húsvétra betanult színdarabját. A karcfalvi gyerek-fúvószenekar december 25-én karácsonyi koncertet tart. A karcfalvi kultúrotthon előadóterme azonban nem csak kulturális jellegű rendezvényeknek ad/adott otthont.

- November folyamán rendhagyó hittanórát tartott Bőjte Csaba testvér, a Dévai Szent Ferenc Alapítvány alapítója és vezetője a karcfalvi és jenőfalvi gyerekeknek.

- Szintén novemberben adott helyet a kultúrotthonunk a Hargita megyei állatorvosok szakmai felkészítőjének.

A fentiekből is látszik, hogy nagy szükség volt a kultúrotthon felújítására, hisz ezek az előadások és rendezvények nem valósulhatnak meg, ha nem volna egy ekkora kapacitású terem a számukra.

A 2010-es esztendőben a Csorgó Fiatalok Szervezetével, illetve a jenőfalvi „Tercs” közbirtokossággal közösen sikeresen pályáztunk a Bányavidékek Fejlesztéséért Nemzeti Ügynökséghez Jenőfalva központjának rendbetételére. Az idei évben sikerült is megvalósítani a projektet, ahogy a lakók is láthatják.

Az idei év második felében sikerült felépítenünk a Polgármesteri Hivatal udvarára azt az épületet, amely garázsnak, illetve fásszínnek ad helyet. A szükséges faanyagot a karcfalvi közbirtokosság biztosította.

A 2011-es esztendő sikeresnek mondható a pályázatok benyújtása terén is. Az Országos Beruházási Ügynökséghez (CNI) pályáztunk a jenőfalvi kultúrotthon teljes körű felújítására. A pályázat pozitív elbírálásban részesült. Szintén pályázatot nyújtottunk be Karcfalva és Jenőfalva

két fontos útszakaszának, a DC 82-es (Köves utca) és a DC 85-ös (Vízik utcája, Oltmelyéke utca, Kozmák utcája) községi utak leaszfaltozására. Ennek a pályázatnak 2012-ben lesz eredménye, a pontozás szerint jó eséllyel indulunk.

Az idén a 120/2010-es kormányhatározat módosításával elfogadták, hogy Madicsa fürdő felkerüljön a felújítandó népi borvízfürdők listájára. A lista a 250/2011-es Hivatalos Közlönyben jelent meg. A felújítások jelenleg forráshiány miatt késlekednek, de reméljük, hogy a jövő évben elkezdjük. Amint láthatják az idei évben, akárcsak az előzőekben sem tétlenkedtünk. Végezetül néhány terv a jövő évre vonatkozóan. Elsődleges célként kezeljük a jenőfalvi napközi otthon létrehozásának folytatását, illetve a jenőfalvi iskolában az illemhelyek és központi fűtésrendszer kialakítását. Egy másik fontos célkitűzésünk a közösségi ház (régii tanácsépület) felújítási munkáinak befejezése.

Tovább szeretnénk folytatni Karcfalva központjának rendezését, illetve parkosítását. Mint ahogy a plébános úrtól bizonyára már értesültek, elkészült a karcfalvi vártemplom teljes körű felújítási terve, a Kulturális Minisztérium megrendelésére, és az építkezési engedélyt is a Polgármesteri Hivatal már kiállította. A jövő évben írják ki a munkálatot közbeszerzésre és amint a szükséges procedúrák elkészülnek, ha minden jól megy, tavasszal hozzáfognak a templom teljes körű felújításához. A felújítási munkálatok összértéke a tervdokumentáció szerint elérheti a 4.000.000 lejt, azaz 40 milliárd régi lejt. Ezt az összeget teljes egészében a **Kulturális Minisztérium finanszírozza, Kelemen Hunor miniszter úrnak köszönhetően.**

Végezetül a község minden lakójának örömteljes karácsonyi ünnepeket és boldog új esztendőt kívánok.

Gábor Tibor,
polgármester

FELTÁRNI A RÉGI MÚLTAT

Botár István régész többször megfordul községünkben, hisz közvetlenül részt vesz a templom felújításának előkészítő munkálatain. A nyáron végzett ásatások idején talált régészeti leletek bizonyítják, hogy érdemes feltárásokat végezni, mert a mai templom alatt és környékén több száz éves épületmaradványok és csontok rejtőznek. Ezzel kapcsolatban beszélgettünk el a Csíki Székely Múzeum régész munkatársával.

– Milyen indíték vezérelte a templom régészeti felkutatásához?

– Elsősorban személyes indok késztetett erre. Ugyanis a település az 1300-as években a pápai tizedet szedők jegyzékében is szerepel bizonyos Tarkó, vagy Torku néven. Mint régész, már több ideje foglalkoztat a téma, amire talán most jött el az alkalom. A templom helyreállítási tervéhez, amely most van folyamatban, szükséges egy régészeti feltárás. Erre a munkára az építők kértek fel, ami ez esetben kapóra jött és szívesen vágunk bele az ásatásokba.

– Közégünk lakói részben ismerik a templommépítés újabbkori történetét, de annál kevésbé a régészeti kutatásokkal kapcsolatos tudnivalókat. Mondana nekünk erről néhány érdekes dolgot?

– Fehér János művészettörténész kutatásai tisztázták, hogy a mai épület részei mikorra keltezhetők, mikor történtek az újabb átépítések, bővítések. A mostani gótikus szentélyt a XV. században építették, amelyhez a mainál kisebb hajó tartozott. Az azonban csak az ideai ásatáson derült ki, hogy a jelenlegi szentély nem a legrégebbi része a templomnak, hanem volt egy korábbi, minden bizonnyal Árpád-kori kisebb templom is.

Ez a legkorábbi épület a mai templom belsejében található a padló alatt. Ez az épület valamikor a 12-13. században épülhetett és a XV. századig állt. Akkor a korai szentélyt elbontották és megépítették a jelenleg is álló szentélyt. Ásatás nélkül nem tudhatjuk biztosan, de vélhetően az Árpád-kori régi hajót megtartották, és ehhez épült egy nyugati harangtorony is. Ebben a formájában a templom a XVIII. századig állt, akkor a szentély kivételével mindent lebontottak és új hajót, sekrestyét, bejáratot építettek, melyekhez később még további épületrészeket is csatoltak.

kezni. A karcfalvi-jenőfalvi templomnál végzett ásatások is ezt bizonyítják.

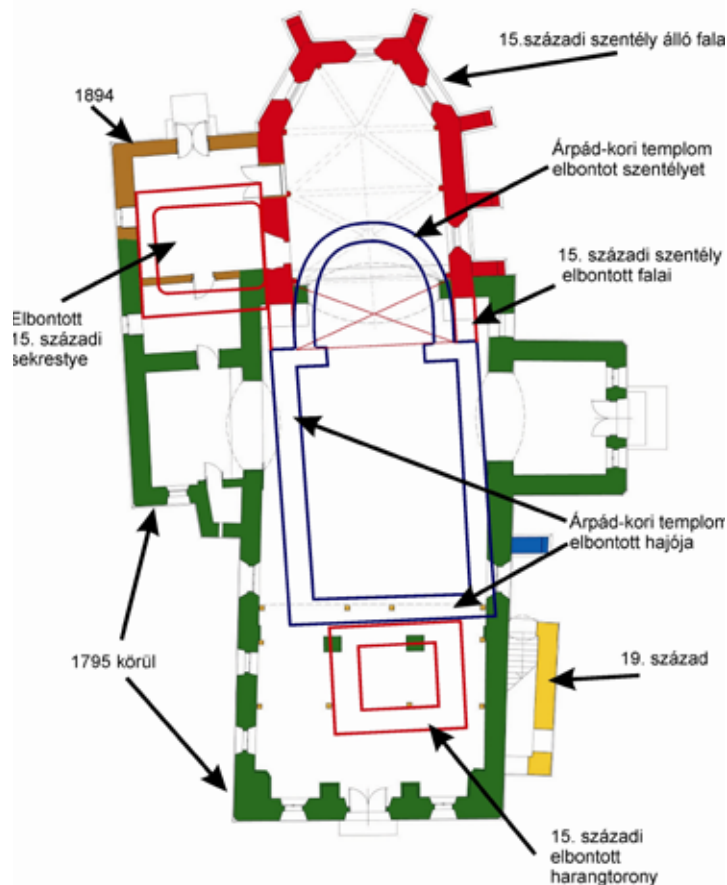
Az előkerült csontok e középkori temető részei. Ezeket a csontokat antropológiai vizsgálat céljából elszállítottuk. A talált leletek alapján bizonyosra vehető, hogy a mai templomhajó alatt is temetkezési helyek találhatóak. A szentély fala alatt előkerült csontvázak bizonyítják azt, hogy a mai szentély előtt már volt egy korábbi, Árpád-kori templom.

– A községben szóbeszédjára, hogy a kerítésen belülről, vagy az oltár alól egy folyosó (alagút) vezetett a Székaszó folyóra. Hasonló feltételezés az is, hogy az 1950-es években a „Lökötő” nevű dűlőben egy szántóföldön keletkezett mélyedés (lyuk) is kijárat volt a templomkerítésből. Van-e alapja ezeknek a mondáknak?

– Ezt én nem hallottam, de se bizonyítani se megcáfolni nem akarom. Valószínű csak képzelt feltételezésről van szó, nincs

bizonyítható alapja. Ilyen irányú kutatásokat, ásatásokat azonban nem végeztünk. Egyébként a templom dombja alatt, az országút melletti szennyvíz levezető csatorna lefektetésekor sem került elő olyan bizonyíték, amely erre utalna...

Kérdező: Németh Sz.

A csíkkarcfalvi plébániatemplom látható és feltételezett építési priódusai Fehér János fal- és levéltári kutatásai, valamint Botár István régészeti ásatásai nyomán

– A nyár folyamán a templomba járva láttuk az ásatások nyomán felszínre került csontokat. Hogyan és mikor kerültek oda?

– Régebben, a középkorban csak a templomok körül, a cinteremben, illetve a templomban lehetett temet-

ESEMÉNYEK KRÓNIKÁJA

Október 28.-án községünkben telt ház előtt lépett fel a Csíkszeredai Hargita Nemzeti Székely Népi Együttes, ahol a János Vitéz című darab humoros változatát adták elő. A jórészt gyermekekből álló közönség hosszantartó, hálás tapssal köszönte meg a szereplők szórakoztató előadását.

November elsején, Mindenszentek napján több százan, helyiek és elszármazottak látogattak el a két temetőbe, hogy gyertyát gyújtva és imádkozva emlékezzenek elhunytjaikra. Ilyenkor a temető gyertyafényben tündököl, étellel telik meg, és az ide betérők mélyen magukba zárkózva gondolnak elvesztett szeretteikre. A néma csend, az óvatos léptek, a halk ima, a fájdalmas sóhajtás, egy-egy virágcsokor elhelyezése mind-mind az élő és elhunyt közötti kapcsolat idők múltjának felidézője. Hitünk szerint az elhunyt lelkek csak imádságot várnak tőlünk, amit igazán gyakran megtehetünk.

Gazdafórumon vehettek részt november 17-én a karcfalvi, jenőfalvi gazdálkodó emberek. Ez sorrendben az ötödik megállója annak a fórum-

sorozatnak, amelyeken az illetékes szakemberek a tájékoztatás mellett a csíki községekben élő gazdák problémáit, gondjait próbálják felmérni.

Fő téma volt a területalapú támogatás, az idei és jövő évi pénzbeli jutalékok kifizetése és ezek ügyintézése stb. A fórumon jelenlévő **Tánczos Barna mezőgazdasági minisztériumi államtitkár** ígérete szerint a gazdák 2012-ben is ugyanannyi támogatásban részesülhetnek, mint az idén - annak ellenére, hogy a szaktárca a jövőben kevesebb pénzből fog gazdálkodni.

Az államtitkárral érkezett szakemberek azonban figyelmeztettek, hogy az utólagos ellenőrzések alapján olyanok is lesznek, akik vissza kell fizessenek kisebb-nagyobb összeget. Ezek nagyobb területre veték fel a járandóságot, mint amekkorát megműveltek. A fórumnak ezért az is volt a célja, hogy vezetők és gazdák együtt találják meg a közös utat a növénytermesztés és állattenyésztés fellendítésére. **(NSZ)**

Hargita Megye Tanácsának és Karcfalva Község Önkormányzatának szervezésében november 24.-én érdekes megbeszélést tartottak a régi tanácsépület dísztermében.

Fő téma volt a székelyföldi turizmus és a mezőgazdaság együttes fejlesztése, valamint a székely termékek népszerűsítése. A megbeszélésen elhangzott, hogy a helyi közösségi vezetőket, értelmiségieket, nyugdíjasokat, gazdálkodókat hatékonyabban kell bekapcsolni a székelyföldi közélet formálásába, a közös teendők felvállalására. Előadásában Horváth Alpár egyetemi tanár azokról a módokról beszélt, amelyek hatékonyan elősegíthetik a falusi turizmus fejlesztését.

A rendezvényt megtisztelte jelenlétével **BORBOLY CSABA megyei tanácselnök**, aki záróbeszé-

dében értékes útmutatásokat adott a vidék potenciális fejlesztésének lehetőségeire, biztatva a jelenlévőket a Székely termék nevű márka gyakorlati alkalmazására. (NSZ)

A testvér települési kapcsolatok keretében e hónap 9-11.-e között BALTIGH MÁRTA polgármesternő vezetésével községünkben tartózkodott a nyugat magyarországi Fertőrákos község önkormányzatának 5 tagú küldöttsége.

Látogatásuk egybe esett a műjégpálya megnyitó ünnepségével, ahol a népes közönség előtt elismerő szavakkal szóltak e nagyszerű és számukra is irigylő létesítményről.

A küldöttség tagjai eszmecsere-t folytattak önkormányzatunk tagjaival, a közbirtokosságok és intézmények vezetőivel, valamint egyes helyi vállalkozókkal. Közben ellátogattak az iskolába és a templomba, megtekintették a kápolna-ravatalozót, majd a községben működő kézműves műhelyekben készült termékekben gyönyörködtek.

Tartózkodásukat vidékünk természeti szépségeinek rövid szemrevételezésével zárták. (NSZ)

Majláth Gusztáv Károly díjban részesítették **Fülöp László** nyugalmazott iskolaigazgatót, a december 13-án, Hargita Megye Tanácsának dísztermében megrendezett Székelyföldi Akadémia évzáró eseményén.

Ezúton is gratulálunk neki kitüntetéséhez!

A CSÍK LEADER TÉRSÉG

Újabb lehetőség vidékfejlesztésre

A LEADER az Európai Unió vidékfejlesztési programja. Különlegessége, hogy a vidéki közösségek kezébe adja a térség fejlesztési elképzeléseinek kidolgozását, majd pénzt biztosít annak megvalósításához. 2010 folyamán az Európai Unió és a román kormány közös támogatásából készülhetett el a Csík LEADER fejlesztési stratégiája, a honlap és egy film, amely a helyi LEADER kezdeményező szervezetek szemszögén keresztül mutatja be a térséget és a LEADER lehetséges hozzájárulását annak fejlődéséhez.

A három, 2000 óta létező kistérség (Alcsík, Felcsík, Pogány-havas) szakmai csapata 2010-ben kidolgozta a térség fejlesztési stratégiáját. Több száz kérdőív és sok-sok személyes találkozó alapján alakult ki a 11 pályázati támogatási intézkedés. E célokra 2012-től a Csík LEADER akciócsoport pályázatokat fog helyben meghirdetni és elbírálni, ugyanis a tervet a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Minisztérium támogatásra jelölte ez év júniusában. Összesen 81 térség kapott 2011-ben támogatást a LEADER programban, ebből 4 térség Hargita megyéből van és majdnem egészében lefedi a megyét.

A Csík LEADER térségbe 23 település tartozik, lakosainak száma

64.856 fő, területe pedig 2027 km². Térségünk lakosságszámát, területét, súlyát tekintve országos viszonylatban is a nagy LEADER-térségek közé tartozik.

A Csík Leader Akciócsoport a 23 település önkormányzatainak, vállalkozóinak és civil szervezeteinek összefogásával jött létre, melynek fő feladata vidékünk fejlesztése. A Csík Leader Egyesület Csík-szereda kivételével a Csíki medence, valamint Kászon és a Gyimes településeit foglalja magába. A térség táji szépségét valójában szinte teljes egészében az itt lakó családok gazdálkodása hozta létre és tartja fenn. Az

erdők mellett egyre fontosabbá válnak a magas természeti értékű hegyi kaszálórtek, melyek fenttartása mára összeurópai érdek, ami az EU-s mezőgazdasági támogatásokban is kifejeződik. A gazdálkodás hagyományai mellett térségünk rendkívül gazdag a kultúra más tárgyi és szellemi hagyományait illetően is.

Mostanig Romániában a 81 térségből 71 meg is kapta a működési engedélyt, mely alapján európai Leader térséggé minősült, ezek közé tartozik a Csík Leader is. A szerződést is helyettesítő dokumentumot András Zoltán elnök (Kászon polgármestere) vette át a fővárosban. Ez gyakorlatilag azt is jelenti, hogy elindulhat a Leader-program a térségben. Hamarosan kezdődik a személyzet alkalmazása, továbbá 2013 végéig az összes projektötletet és támogatási keretet ki kell pályáztatni. A 11 támogatási intézkedésben összesen 204 darab pályázatra lehet majd pénzt fordítani. Bár a munka elkezdődhet, egyelőre nem tudni, hogy milyen pénzből fog gazdálkodni az egyesület a program elején. A Csík Leadert alkotó három kistérség irodái megfelelő szakmai tudással, pályázatírással és népszerűsítéssel fogják segíteni a térségi kezdeményezéseket.

Süket Zsombor

IN MEMORIAM SÜKET JENŐ (1960 – 2011)

Négy erős lábon áll a község – nyilatkozta még a halálát közvetlenül megelőző napokban a médiának, hivatkozva az önkormányzat, közbirtokosság, egyház és iskola összefogására a község előrehaladásában.

Sajnos, az egyik, az önkormányzat pillére derékba tört, amelyet időteltével is csak megjavítani, de újjá építeni nem lehet. Erős kapocs volt Ő a közösségi összefogásnak, hisz polgármesterként újabb és újabb ötletekkel, tervekkel és azok gyakorlati alkalmazásában látta *Csíkdánfalva* előrehaladását.

Önkormányzati tanácsosi, alpolgármesteri minőségben, majd legutóbb polgármesterként családján kívül a nagycsaládot alkotó faluközösség mellett kötelezte el magát. Igazi jó barát és segítőkész kolléga volt, sokszor beszéltük meg a közös tenni-

valókat, a különböző pályázatok elnyeréséhez szükséges tudnivalókat. Nem riadt vissza a nehézségektől, többször utaztunk Bukarestbe, Gyulafehérvárra, Marosvásárhelyre és Csíkszeredába, kopogtatva az illetékeseknél közös ügyeink megoldásáért. Nagy szerepe volt például a felcsíki polgármesterekkel együtt tett erőfeszítésének a falvak, közöttük

Dánfalva csatornarendszerének kiépítésében. Az utóbbi években a fejlődés nyomai léthatóak a községben. A középületek rendbetétele, javítása, a községi utak modernizálása, a polgármesteri hivatalhoz tartozó szolgáltató egység gazdaságos működtetése mind-mind polgármesterésközvetlen munkatársai érdeme. A sors iróniája, hogy az az épület, amelynek felépítéséért oly sokat fáradozott, sajnálatos módon legelőször neki adott ideiglenes szállást végső nyughelye előtt.

Hirtelen halála mélyen megrendített, és távozása hatalmas űrt hagyott bennünk is, szomszéd falusi barátaiban, az egész faluközösségünkben. Sajnos aggodalommal tölt el a halála után kialakult személyeskedő vita!

Gábor Tibor

VILLANÁSOK A jövő kiszámítható

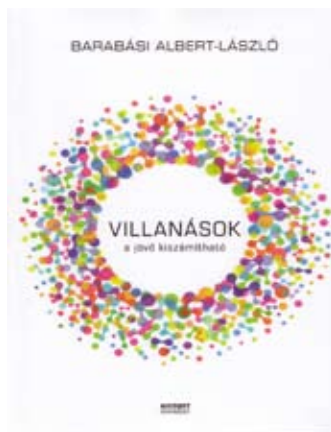

Barabási Albert-Lászlónak a fenti címmel megjelent újabb könyve nagy érdeklődést váltott ki tudományos körökben. A hálózatok tudományának világhírű kutatója napjaink digitális eszközeinek használatát és jelentőségét taglalja. Ezen eszközök kezelése során hagyott elektronikus nyomok olyan adatbázis összeállítását teszik lehetővé, amelyek által követhetővé válnak dön-

téseink, gondolataink, cselekedeteink. Megállapítja, hogy életünkben a véletlenek nem éppen úgy vannak, ahogyan azt mindannyian elképzeljük. Ezeknek a nyomoknak az elemzését, kutatását valamint azok eredményeit elemzi a tudós és ismerteti meg mindazokkal, akik mélyebben elmerülnek a tudomány világában.

Ezúttal említjük meg azt is, hogy a községünkben született híres fizikus-professzor munkásságának további elismerését mi sem bizonyítja jobban, mint az a tény, hogy eddigi kitérítései mellett újabban, ez év november 15.-én a Madridi Műszaki Egyetem díszdoktorává választották. A tiszteletbeli doktori címet (Doctor Honoris Causa) az egyetemen csak kimagasló tudományos eredményeket elért tudósoknak adják, ezzel befogadva őket díszdoktoraik sorába.

(Németh Sz.)

MÉLTÓ ELISMERÉS KITARTÓ MUNKÁJÁÉRT

Több mint egy éve, hogy a Magyar Tudományos Akadémia külső tagjainak sorába fogadta dr. Pál-Antal Sándort, de most, szeptember 15-én tarthatta meg székfoglaló beszédét. Szakkörökben a legtermékenyebb tudományos szerzők egyikének tartják, évente számos munkája jelenik meg, amelyek közül a székelység történelme a legfontosabb kutatási területe.

Erre építette fel az említett székfoglaló beszédét is. Orosz István, az MTA levelező tagja az ünnepeltről tartott Laudációjában az életpályáján túl többek között hangsúlyozta, hogy „Az erdélyi magyar és nem magyar történetírás igen gazdag hagyományokra tekinthet vissza. Az erdélyi történetírók (...) mindig elszakíthatatlan részét képezték a magyar történetírásnak. Pál-Antal Sándor életműve is ennek az egységes magyar történetírásnak a része.”

MTA épülete

ra is a magyar tudományosság előhaladását fogja szolgálni. Ehhez pedig mi, itthoniak is kitartást, erőt, egészséget kívánunk. Büszkék vagyunk rád és gratulálunk Sanyi!

(Németh Sz.)

NEMES CSELEKEDETRE VÁLLALKOZTAK

A III. Őszi Alkotótábor jegyében október 14-16 között táborozott Csíkszent-

domokoson szerte az országból az a 13 képzőművész, akik ez alkalommal az ott készített festményeiket felajánlva Bőjte Csaba atya gondjain kívántak enyhíteni.

Amint azt **OLÁH KATALIN** képzőművész ötletgazda elmondta, a Színek Lépésekben és Formákban Alapítvány alkotócsoport képzőművészeit minden évben meghívja a községbe, hogy megismerjék a környező tájak szépségeit és elbeszélgessenek a helyi emberekkel. A tábor ideje alatt képeket festettek, amelyeket a zárőnnepség keretében mutattak be a több mint ötven látogatónak. Az alkotá-

sok egy részét a Dévai Szent Ferenc Alapítvány jelenlévő képviselőinek adták át, akik megtalálják a módját a képek értékesítésére. Bőjte Csaba atya levélben köszöntö meg a képzőművészek e bölcs cselekedetét, majd az alapítványuk védnöksége alatt lévő helyi napköziben foglalkoztatott gyermekek rövid műsorral kedveskedtek a zárőnnepségen résztvevőknek.

Ferncz Erzsébet alkotása

A fent említett képzőművészeti táborozás egyik oszlopos tagja volt a jenőfalvi **FERN CZ ERZSÉBET** is. Ő a tábor ideje alatt három képet festett, egyet pedig magával hozott, amelyeket ugyancsak e nemes célra ajánlott fel. Róla tudni kell, hogy a művészeti középiskola után művészeti egyetemet végzett Kolozsváron, ahol festészetet tanult, majd a biológia szakot is elvégezte. Jelenleg a mesterképzőn II.éves hallgató, de szabad idejében szívesen fest.

Reméljük, hogy a későbbiekben még sokat hallunk róla, de eddigi munkáit szívesen látnánk szülőfalujában is.

(NSZ, SZ.L.)

A SAJTKÉSZÍTÉS JENŐFALVI FELLEGVÁRA

Göröngyös, kanyargós úton halad velünk a terepjáró, neki-neki rugaszkodva a meredek, szinte járhatatlan útszakaszoknak, hogy az akadályokon áthaladva elérhessünk egy rejtelmes tanyavilágba.

Szerencsés napot választottunk, mert másnap reggelre lehullott az első várva várt hó, amely fehér színbe öltöztette a környező tájakat. Nem tudom, hogyan közelítik meg járművel, de főleg télen az itt lévő gazdaságot, de ahol mi mentünk, szinte biztosra veszem, hogy a szekér is nehezen jut keresztül az akadályokon.

Kedves Tamásék valószínű, más helyen járnak, lehet nekik egy „titkos” út, amelyen könnyebben közelíthetik meg tanyájukat.

Úti célunkhoz érve, a tanyavilág

borjat gondolnak. A helyiségben önitatók vannak felszerelve, a víz szabadeséssel

Épül az új tejfeldolgozó

folyik és a lakásba, valamint a sajt házba is be van vezetve. Nem könnyű kézzel fejni ezeket a teheneket, hisz naponta közel 150 liter tej kerül a sajtárokba. A fejőgépet ritkán használják, van egy áramfejlesztő, de drága az üzemanyag, nem nagyon érdemes beindítani. Az esti világítást egy kis napelem használatával oldják meg, ez csak a lakás és a tejfeldolgozó részleg világítására elegendő.

Tamás gazda azt mondja, nagyon nehéz és költséges lenne naponta a tejet a faluba szállítani. Ezért a sajt-készítésre állt át, amely előnyösebb, gazdaságosabb. Feleségével együtt készítik a sajtot, az ordát, amit a heti piacokon szoktak értékesíteni. A nyáron azonban a gazda részt vett egy olyan tanfolyamon,

ből, az új módszerrel pedig különböző ízű sajtokkal csábíthatja a vásárlókat. Az új módszer azért is előnyös, mert a hathetes érlelés után még egy évig is tárolható az így készített termék, és az értékesítés is megfelelőbb a termelőnek. A nyáron tagja lett a Székely Sajt-készítők Kézműves Egyesületének, és jelenleg folyamatban van a „Székely termék” márka engedélyezése az általa készített sajtokra. Közben részt vett egy Magyarországon szervezett termékbemutatóon, de Bukarestben és Csíkszeredában is kelendők voltak az általa készített sajt-féleségek. Az ősz folyamán egy úgynevezett „Sajtmustrán” is részt vett, ahol a felkemény sajtok kategóriájában első helyezést ért el.

Köztudott, hogy az élelmiszeriparban is lépést kell tartani a fejlődéssel.

Sajterlelés

Kérdésünkre, hogy gondolkodik-e ilyen irányban, Tamás gazda szerényen válaszolt. A fejőstehenek számát nem kívánja gyarapítani, kettőjükre így is elég sok feladat hárul. Igaz, hogy időnként a családtagok is besegítenek, amely sokat jelent számukra, azonban egyelőre nem számítanak jelentősebb beruházásra. Ennek ellenére azért a tanyán látjuk egy új tejfeldolgozó építésének kezdetét, de a nagyobb teljesítményű napelem felszerelése sem várhat sokáig magára. Különböző mindketten azt vallják, ha egészségük megengedi, és a családtagjai továbbra is kisegítik, szeretnének még egy jó ideig a tejtermékek feldolgozásával foglalkozni.

Németh Szilveszter

Foto: Szőcs László

A cigánykúti tanya madártávlatból

szokásos fogadtatásában részesülünk, 5-6 jól megtermett kvasz jön elénk, és ugatva kísér a gazda házáig. Magdus asszony szavára a házörzők tovább kotródnak, s így bátrabban nyithattuk ki a kocsi ajtaját. Családi örökség a tanya, a gazda szülei laktak itt, inkább valami nagybirtokra utal a látszat, hisz az épületek körüli gyümölcsös és szántó föld a régi idők gazdáira emlékeztet. Ezek az öreg fák még mindig teremnek, ha nem is sokat, de azért annyit igen, hogy az arra járó vándor is megízlelhessen a gyümölcs-pálínkat. Igaz, ez csak „melléktermék”, hisz ezen a több épületet magába foglaló birtokon a fő tevékenység az állattenyésztés és az állati termékek feldolgozása.

Az újonnan épült tágas istállóban több mint 20 tehenet és néhány

A gazda saját állománya

ahol a magyarországi élelmiszeripari szakmérnököktől a hagyományosan kívül más sajt-készítési módszert is megtanult. Most csak túrót készít a hagyományos sajt-

KALANDOZÓ GONDOLATOK avagy hívogató a magasságok felé

Boldog tanárkoromban sok fejtörést okozott a földrajzi értelem-

ben vett fent, lent megértetése. A térképénél egyszerű volt, mert úgymond fent van észak lent van dél. Igen ám, de a földgömbön (amely a valóság sikerültebb modellje) hol is a fent és a lent? Lent az Antarktisz az emberek fejével lefele csüngnek, de nem esnek le, mert a lent a Föld középpontja felé mutató irány és a Föld vonzó ereje tartja őket a felszínen. Kívülről nézve ami nekik fent az nekünk lent.

A lent-fent ellentétpár sokféle értelmezésben van jelen szép a-

nyanyelvünkben. Íme néhány példa: felmegyünk Budapestre vagy Bukarestbe, jóllehet mindkét főváros tengerszint feletti magassága 100 méter alatt van, mi pedig 700 méternél magasabbról indulunk oda. Egy 2 méter magas bantu néger is felnézett volna az alacsony természetű Napoleon nagy hadvezéreire. Valaki nagyon lentről indult, de sikerült magasra jutnia a társadalmi

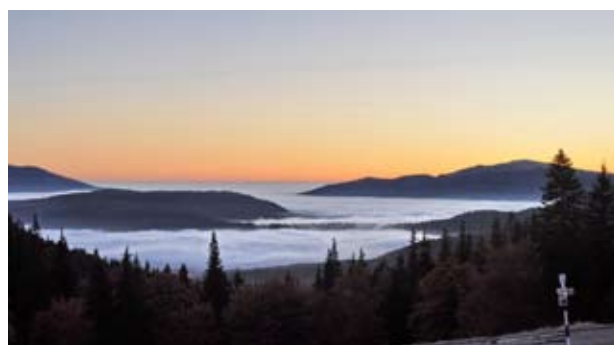
ranglétrán. Ki is tartozik az aljnéphez? Az igénytelen, lusta, züllött esetleg bűnöző embercsoport. Rendes ember volt, de sajnos lezüllött. És még sorolhatnánk a példákat.

A fent valami magasztos nem meset, tekintélyest, tisztát, jót jelent, a lent a durvaságot, primitívséget, bűnösöt, rosszat. Fent a mennyország, lent a pokol.

Így kalandoztak gondolataink midőn felkapaszkodtunk a Kárpátok

egyik 2000-es csúcsára. Alattunk a ködpaplan betakarta a tankcsapdás utat, amelyen eljutottunk a hegy lábához. Köd alatt lapult a sok, gyakran ő maga sem tudja miért vergődő ember, a zaj az örült forgalom, amit hétvégén a manelék fűszerezte week-end szindróma koronáz.

Egyre feljebb jutva a hegyen mindezek fokozatosan elhalványultak, eltűntek. Ott voltunk

a csend, a tisztaság, a Fennséges birodalmában. Isten mindenütt jelen van, mégis akkor ott fent kéznyújtásnyira éreztük. Csodálatos élmény volt.

Macalik Ernő

BÖNGÉSZDE

A Hargita Népe ez év október 31.-i, hétfői számát olvasva találtam rá egyik oldalon a gazdaságos autóvezetéssel kapcsolatos tanácsokra. Máthé László Ferenc, a Balo Jan gépjárművezető szakoktatónak a közelmúltban megjelent, - A takarékos autóvezetés Bibliájából című - könyvéből idéz néhány gondolatot. A sok hasznos tanács, - mint például a tankolás módja és mennyisége, a gumiabroncsok mérete és állapota, a sebesség, a fékezés stb.- mind-mind az üzemanyag megtakarítás egyik feltétele. Ezek közül itt a sebességgel kapcsolatos tanácsokra érdemes kitérni.

A szakoktató szerint ha például a sebességhatár 50 km/h, akkor többnyire 3-as fokozatban közlekedünk, a 4-esel viszont olcsóbb: induljunk el 1-es fokozattal, gyorsítsunk egy keveset, váltsunk 2-esbe, ismét gyorsítsunk, és a 3-ast átugorva váltsunk 4-es fokozatra. Az 1-2-4-es megoldás mellett használható az 1-3-5-ös is. Az is igaz, hogy ezek a módszerek nem kezdőknek valók, és régi, nagyon kis motorral rendelkező autóknál nem alkalmazhatóak. A szakember leghasznosabb tanácsa viszont az, hogy ne akarjunk mindig autóval közlekedni! „Ám ha autó kell, akkor csak okosan!”

*

Az Új Magyar Szó ez év november 10.-i, csütörtöki számában a GONDOLATJEL című rovatban Visky István a *szeretettel* kapcsolatos gondolatait ossza meg az olvasóval. Érdemes tanulni belőle. „Nem az a szeretet, ha adsz a kutyádnak egy csontot. Az igazi szeretet az, amikor megosztod a kutyáddal a csontot, bár te is olyan éhes vagy, mint az. A feleslegből adó szeretet csak érdek és számítás, a rossz lelkiismeret vagy pedig az öngazolás nehezen leplezhető jele. Szeretet csak ott van, ahol az, aki ad, nem több vagy nem más, mint az, aki ad. A leereszkedő adakozás sokkal inkább megalázás, mint segítség. Amikor neked is éppen úgy hiányzik az, amit adsz, akkor kezdesz el szeretni. A szeretet összeköt, eggyé tesz. Hiszen így, attól, amit tovább adsz, te is éppen úgy függsz, mint akinek adod. A kölcsönös függés teremti meg a bizalmat és a kapcsolatot. Gyönyörű érzés, de csak kevesen merik megtapasztalni.”

(NSZ)

A GERINCFAJÁSRÓL

Napjainkban nagyon gyakran találkozunk gerincoszlop fájdalommal küzdő emberekkel, akik általában egyszerű derékfájásra panaszkodnak.

A gerinc csigolyák egysége, mely a nyakon 7, a mellkasi szakaszon 12, az ágyéki szakaszon 5 csigolyából áll, de folytatódik az összecsontosodott kereszt- és farkcsonttal. A gerincpanaszok fiatalkori előfordulásában általában fejlődési rendellenességek, genetikai, alkati tényezők, balesetek játszanak szerepet. A veleszületett gerincbántalmak bizonyos csontfejlődési rendellenességek lehetnek, mint nyitott gerinc /spina bifida/, a háti szakaszon a lapos csigolya /vertebra plana-Calvé betegség/.

A genetikai tényezőknél a csigolyatestek között lévő, a mozgásban résztvevő porckorongokban, az úgynevezett diszkuszokban megváltozik bizonyos kötőszöveti anyag, a kollagén összetétele. A módosult kollagén kevésbé tudja a vizet megkötni, így a porckorong elveszti rugalmasságát, vagyis degenerálódik. Az elfajult porckorong a külső erővel szembe sérülékenyebbé válik, összenyomás hatására a porckorongban lévő anyag a gerincsatorna felé beboltosul, a szalagrendszer átszakítva sérvéként kilép /discus hernia/. Ez hirtelen erőbehatásra is jelentkezhet, ágyéki szakaszon nehéz tárgyak emelésekor, nyaki szakaszon tengelyirányú behatásor,

mint például a sofőröknél hosszabb ideig tartó ülés után. Az ilyen módon megbomlott anatómiai és funkcionális egyensúly gerinc instabilitást okoz. Az izmok folyamatosan próbálják stabilizálni a gerincet,

a hátizom tónusa fokozódik, az instabilitás miatt a kisízületek fokozott igénybevételnek vannak kitéve, elindul az ízület leépülési folyamata /spondylartrózis/, ami később nyaki- és derékfájdalmat okoz.

A derékfájásnak ezenkívül még egyéb oka is lehet: izom-, szalag-, ízületi húzódások, rándulások, törések, a gerincsatorna szűkülete, a gerinc alaki, görbületi elváltozásai, csontosodási zavarok /Paget-kor/, rendszerbetegségek /spondylitis anchilopoetica/, amelynek gerincet érintő formája a Bechterew kor, amikor a gerincoszlop bambusznádra emlékeztető merev, rigid marad.

Mivel anatómiailag a csigolya csatornájában futnak a testet beidegző idegfonatok, ezért az elváltozások az

idegeket nyomva különböző idegrendszeri tüneteket okoznak, mint például érzéskiesés, fájdalom, reflexkiesés, koros reflexek, zsibbadások, de nincs kizárva a teljes bénulás lehetősége se. A beteg a korai érzészavarokat ritkán veszi komolyan, ami kedvezőtlenül befolyásolhatja a későbbi gyógyulást. Az első tünet általában a helyi fájdalom, ami hirtelen, vagy fokozatosan alakul ki, köhögésre, hasprésre, tüszentésre fokozódik és csípőförgőbe, alsóvégtagba sugárzik a fájdalom.

Gerincpanaszokkal családorvos, ortopéd, gerincsebész, reumatológus, ideggyógyász foglalkozik. Minden esetben orvoshoz kell fordulni. A gerincfájdalmak gyógyításának az alapja az aktív életmód, de kerülni kell a panaszokat kiváltó okokat, mozdulatokat. A fájdalomszüntető, izomlazító, gyulladást csökkentő kezelést kiegészíthetjük helyi vérbőséget okozó krémmel. A kezelés másik módja a tartást javító torna, amit gyógytornász segítségével érhetünk el. Súlyosabb esetekben infúzió, infiltráció, fizioterápia, illetve műtéti beavatkozás jöhet számításba.

A gerinc alapvető védelme a helyes testtartás, jó erőnlét, helyes emelési technika. Hátizom erősítő gyakorlatok, úszás, napi tornászás, ideális testsúly mind-mind hozzájárul a gerincbetegségek megelőzéséhez.

Dr. Waczel Attila főorvos

A SZEMÉTELSZÁLLÍTÁS PROGRAMJA A 2012-ES ÉVRE

Hónap	Nap	
	Karcfalva	Jenőfalva
Január	12, 26	13, 27
Február	9, 23	10, 24
Március	8, 22	9, 23
Április	12, 26	13, 27
Május	10, 24	11, 25
Június	14, 28	15, 29
Július	12, 26	13, 27
Augusztus	9, 23	10, 24
Szeptember	13, 27	14, 28
Október	11, 25	12, 26
November	15, 29	16, 30
December	13, 27	14, 28

„ELKÉPZELNI SEM TUDOM, MILYEN FALUBAN LAKSZ TE...”

Hatodéves egyetemistaként tanárain gyakran feltették a kérdést, mihez kezdek, ha végzek? Rendszeresen azt válaszoltam, alig várom, hogy haza jöjjenek. Erre elég furán nézegettek, kétkedtek, hogy mihez kezdjek majd egy FALUBAN...ami számukra (elmondásuk szerint) a sarat, a kultúra teljes hiányát, a betokosodást, unalmat jelentette.

Az állatorvosi kamara negyedévente szakgyűlést szervez, amely néhány egyetemi tanár előadásából áll és tudásunk folyamatos bővítéséhez segít hozzá. Meglepődtem, amikor dr. Ratz László azzal az ötlettel keresett meg, hogy ezúttal Karcfalván adjunk helyet a rendezvénynek, mivel így lehetőségünk lenne terepen, gyakorlatias témákba is betekinteni. Hargita Megye Tanácsa lenne a rendezvény támogatója, melyet egy közös ünnepi ebéd tenne teljessé.

Természetesen örömmel vállaltam a szervezéssel járó feladatokat. Tudtam, hogy nem érhet meglepetés, a feltételek adóttak.

Alig szaladt el a hír, miszerint közel 100 állatorvos érkezése várható Karcfalvára (Csíkszereda helyett), máris hívtak a tanárain, a helyszín adottságai-ban kétkedve:” Van a faluban egy ilyen rendezvény lebonyolítására alkalmas helyiség? Adóttak a technikai feltételek? Kell egy vendéglő is az ebédhez, találunk a közelben?” Mindenre igennel válaszoltam, majd viccesen megjegyeztem:

”Tanár úr, ha korcsolyát hoz, műjégpályát is biztosítunk, sőt színházba is meghívjuk itt vidéken...” „Elképzelni sem tudom, milyen faluban laksz te, hogy minden van...”- jött a válasz. És valóban, nem érzem semmi hátrányát annak, hogy

itt élek, egy füstös, fásasztó, nyüzsgő nagyvárossal szemben. Ellenkezőleg, büszke vagyok, amikor minden látogató, legyen az külföldi turista, régi osztálytárs, megjegyzi, milyen szép, rendezett, kellemes faluban lakunk. Számunkra ez olyan természetes, mert hasonló településeket látunk magunk körül. Aztán, idegen nemzetiségű barátaimhoz látogatva lett egy kis összehasonlítási alapom. Ekkor értettem meg tanárain aggodalmát, hisz olyan faluba legfennebb nyaralni mennék, ahol az üzletben kenyéren kívül még kávét sem kap az ember, kultúrotthonnak már csak a romjai látszanak, az iskolát a többi háztól csak gyerekszívaj különbözteti meg és nemhogy bicikliút, még más sem vezet végig a falun...

Úgy tűnhet kissé elkalandoztam a tulajdonképpeni témától, de szándékosan tettem. Hiszem, hogy mindenkinek kötelessége, akinek lehetőséget kínálnak, hogy

tudatosítsa környezetében azokat az értékeket, melyek legtöbbször a mindennapi rutin kellékeivé zsugorodtak, de kis rámutatással újra, teljességükben felismerhetők bárki számára.

A következőkben pedig, hadd

ejtsek néhány szót- ezúttal kizárólag- a konferenciáról, mely úgy érzem szintén hozzá tett egy csipetnyit településünk egyre kedvezőbb megítéléséhez.

Vendégeink voltak: Borboly Csaba, Hargita Megye Tanácsának elnöke, Ladányi László Zsolt, Hargita megye prefektusa, és Csutak Nagy László, az Országos Állategészségügyi és Élelmiszerbiztonsági Hatóság alelnöke. Beszédeikben a mezőgazdaság, az állattenyésztés valamint a házi termékek fejlesztésére, forgalmazására biztattak, alátámasztva azt az elméletet, miszerint a minőségre törekedve a jövőben nagy igény lesz házi, bió élelmiszerekre, ha a termelők összefognak, igenis van rá kilátás, hogy lényegesen jobban értékesítsék termékeiket.

Ezt követően Dr. Calin Gherman, a Kolozsvári Állatorvosi Egyetem parazitológia tanszékének képviselője tartott előadást a háziállatok belső élősködőinek lehetséges kezeléseiről, majd rövid kávészünet után következett a terepgyakorlat. Ennek témája az ultrahang készülék használatának bemutatása, szarvasmarhák és kancák vemhességének korai megállapításánál, amit dr. Antal Vidor gazdaságában mutatott be Dr. Liviu Bogdan egyetemi tanár, a Kolozsvári Állatorvosi Egyetem szaporodás-biológia tanszékének képviselője. A konferenciát ebédrel zártuk az “Antal vendéglőben”.

Széles mosollyal tettem le néhány napig a telefont. Egykori tanáraink voltak, akik hallották milyen jó helyen szerveztük meg a szakülést.

FALUN, mi is a neve...?

**Dr. Antal Lilla
állatorvos**

TUDJA-E, HOGY?

Az első virslit 1805. október 15.-én készítette el egy Johann Georg Lahner nevezetű hentes. Kreációjának sikere olyan nagy volt, hogy állítólag még magának II. Ferencnek is a kedvenc ételei közé tartozott.

*

Már az ókori Görögországban is készítettek sajtot, sőt, az egyik legfontosabb árucikk volt. Erőt adott a harcba

indulóknak, áldozatul mutatták be az isteneknek, de szerelmi ajzószerként is alkalmazták.

*

A metélőhagymát a középkorban gyógynövényként alkalmazták, s úgy vélték, még a nagyothallásra is hatásos.

*

A pezsgőt sokáig koronázási bornak hívták, mivel szinte csak a királyi

családok fogyaszthatták.

*

Hízáskor az elraktározott zsír rengeteg toxint és mérgeanyagot tárol... Ezek fogyáskor bekerülnek a szervezet körforgásába, és nemcsak mérgezik a testet, hanem rossz közérzetet is okoznak, ráadásul kiűritésükhöz több napra van szükség. Fogyasztószerek alkalmazásánál tanácsos szakemberhez fordulni.

HAJNAL TÁJÁN DÖNGETTÜNK A PÁPAI LAKOSZTÁLY KAPUJÁN

Kellemes emlékek fűződnek püspöki titkári tevékenységem idejére. Még Isten szolgája, Márton Áron püspök úr idejében, 1978 augusztusában kerültem a püspökségre. Akkor már gyakorlatilag Jakab püspök vezette az egyházmegyét.

Nem volt könnyű egy fiatal papnak beilleszkednie a püspökségen dolgozó hírneves egyházi méltóságok közé, de Márton Áron és Jakab püspök nagysága, emberszeretete mindig átsegített a kezdeti nehézségek leküzdésében. Jakab Antal csodálatos ember volt, nem csak titkárának, de igazi munkatársának tekintett. Talán ennek is köszönhetem, hogy amikor másodszor járt Rómába 1987-ben, engem választott kísérőjének. Ezt az utat sosem felejttem el annak ellenére, hogy előzően egy izgalmas kalandon mentem keresztül. Ez azonban egy másik történet, amelyet a püspök úrról megjelent könyvekben bővebben elmeséltem.

Nos, az említett kaland után nem sokkal elkísérhettem Jakab püspök urat római útjára. Az állam különleges módon engedélyt adott neki, hogy elutazzék az Olaszország déli részén fekvő Bari szigetére (Adriai-tenger) egy ortodox-katolikus konferenciára.

A konferencia idején, amely egy pár napig tartott, én Rómában a Collegium Germanicum et Hungaricum-ban maradtam, ott ahol a németországi, magyarországi és erdélyi papok és tanárok tartózkodtak.

Amikor a püspök úr a konferenciáról visszatért, néhány napot még a kollégiumban töltöttünk. Egyik este futballmeccset néztünk az ottani tanárokkal, s épp hogy elvonultam meccs után a szobámba, 11 óra körül bejött hozzám a püspök úr és azt mondja: „Képzeld, reggel mennünk kell a Szentatyához koncelebrálni!”

Akkor éjszaka nem aludtunk, se ő, se én. Közben a püspök úr izgalomban elfelejtette, hogy hány órára kell mennünk, s hajnalban már zörgette az ajtómat, hogy siessünk, mert fél 7-re kell menni. Én mondtam, hogy 7-re kell menni, de ő nem

tágított, és így hajnalban lementünk a Vatikánba, de a mise a pápa magánkápolnájában csak 7 órakor kezdődött. Üres volt a tér, csak mi ketten álltunk ott: a püspök és a titkára. Az idő telt, fél 7-kor kezdődik a mise, Istenem mi lesz, aggódtunk, s hát egyszer Jakab püspök úr elkezdte verni öklével a pápai rezidencia hatalmas bronzkapuját. Abban a pillanatban valahonnan kívülről megjelentek a civilbe öltözött biztonságiak. „Eccellenza, mi a baj” – kérdezték. A püspök úr szerencsére tudott olaszul, és elmondta, hogy nekünk fél 7-re a Szentatyánál kell lennünk és nincs

nyitva a kapu. Megnyugtattak, hogy minden rendben lesz, a szentmise csak 7 órakor kezdődik, a kapu idejében ki fog nyílani. Így is történt, és amikor beléptünk a nagy bronzkapun, a svájci gárdisták lábukat összeverve „Buon giorno, Eccellenza!” köszöntéssel fogadtak és végig kísérték a szentmise helyszínéig.

A Szentatyá, II. János –Pál időközben értesült, hogy Jakab püspök úr Rómában van, és ezért hívott minket koncelebrálni, a szentmise után pedig reggelire. A szentmisén harminc-

harmincötön lehetünk, a reggelin pedig csak négyen voltunk: a Szentatyá, a titkára, Jakab püspök és én. A reggeli alatt II. János-Pál pápa nagyon komoly témákról beszélgetett Jakab püspök úrral, persze, olaszul. Így én nem sokat értettem a beszélgetésből, de azért beszélgetés közben megnevettem a Szentatyát. Az történt ugyanis, hogy amikor megkérdezte tőlem hány éves vagyok, nem azt válaszoltam, hogy „trenta sei”, vagyis harminchat, hanem azt, hogy „tredici sei”, ami lefordítva tizenhárom-hatot jelentett. A Szentatyá elnevette magát, s csak annyit mondott, hogy jól van.

Felejthetetlen élmény volt számomra, hogy koncelebrálhattunk, s együtt reggelizhettünk II. János-Pál pápával, ami az életben nem mindenkinek adatik meg.

Bara Ferenc
Csikdánfalvi plébános

KELLEMESEN TÖLTIK NAPJAIKAT

A Reménysugár nyugdíjasklub tagjai az év folyamán rendszeresen találkoztak, különböző összejöveteleket, kirándulásokat szerveztek, műsoros előadásokkal pedig gyakran szórakoztatták az oda látogató közönséget.

Az utolsó évnegyed is elég mozgalmas volt számukra, október elején például a klub tagjainak többsége egy kiránduláson vett részt, célpontjuk a moldovai tájak megismerése volt. Útközben megálltak a Szent Anna-tónál, majd az Ojtuzi-szoroson keresztül Slanic-Moldován kötöttek ki. A hegyes-völgyes utakat bejárva, hazafelé Gyimesbükkön az ezer éves

határ-menti Rákóczi-várat tekintették meg, majd a Gyimesek ősi anyatepelmében, Kontumácon a helyi plébánossal egy rövid ájtatosságon vettek részt. A kirándulás ezúttal Hidegségen egy közös vacsorával zárult.

Aszínjátzó csoport november 12.-én itthon megismételte a tavasszal előadott műsort. Ez alkalommal CD is készült az előadásról, így örökítve meg unokáinknak ez irányú tevékenységüket. Másnap estére egy előrehozott Katalin-bált is beiktattak programjukba. Ezt követte december 4.-én egy igen sikeresnek mondható előadás **Csíksszenttamáson**, ahol a lelkes közönség fennállva perceként tartó viharos tüsszel köszönte meg szereplésüket. Az előadáson jelen voltak a közönségvezetők is, akik külön méltatták nyugdíjas csoportunk szereplését.

(NSZ)

MIKULÁSRA MEGNYÍLT A MŰJÉGPÁLYA

Hónapokon át cikkeztek az újságok a Csikkarcfalvi jégpályáról. Szó

volt erről, szó volt arról, de igazából csak sejteni lehetett, hogy mikor lesz újra jégvágás a műjégpályán. December elejére megoldódtak azok a problémák, amik késleltették a beüzemelést és 4.-re sikerült olyan szintű jeget önteni, amin már lezajlott az első közönség korcsolyázás.

A hivatalos idénnyitás december 11-én történt meg, színes aktivitással. 15 órától, csíkszeredai műkorcsolyások léptek fel Bogyo Löffler Mária edzőnő vezetésével. A demonstratív edzés hét gyerek és fiatal műkorcsolyázó rövid programjából tevődött össze. Gyakorlatilag az ország korosztályonkénti legjobb korcsolyázóinak tapsolhatott a lassan gyülekező közönség, és meg is hálálta az erőfeszítést a csinosban öltözött korcsolyázóknak.

A megnyitón, a műkorcsolyát a short track (rövidpályás gyorskorcsolya) követte. Hogy a mérce alább ne kerüljön itt is az országos válogatott lépett a jégre és megmutatta a lelátóknak, hogyan kell a leggyorsabban lekorcsolyázni a kimért köröket furcsa, nagyon hosszú pengéjű korcsolyákkal. A közönség öröme, és az **Albert apuka büszkeségére, a válogatottban két csikkarcfalvi kislány is korcsolyázott, név szerint Albert Katalin hét, valamint Albert Júlia tizenegy éves ifjú tehetségek.** A válogatottat Kovács Lajos menedzseli, edzői pedig Bogyo Mária, Csíszér Judit és Jakab Gyöngyvér. Az est legjobban várt eseménye, az ország tizenhat év alatti korosztályának a két csapatra osztott válogatottjának jégkorong összecsapása volt. A csapatok neve Fote I (Festivalul Olympic Tineret European) és Fote II, ők részt vesznek a magyar korosztályos jégkorong bajnokságban is, de folya-

matos központosított edzőtáborban készülnek Csíkszeredában Keresztes Ottó és Geréb István vezetésével és Gyergyószentmiklóson Farkas Csaba irányításával. A csapat kapusaival Nagy Attila foglalkozik. A válogatott fő célja a 2013-ban Brassóban megrendezendő Európai Ifjúsági Olimpia Fesztiválra való felkészülés, ahol olyan csúcs hokit játszó válogatottakkal mérkőznek majd meg, mint Oroszország, Csehország, Finnország és Svédország. A magyar bajnokságban is beszámolandó hivatalos mérkőzés nagy harcot hozott, a két csapat keményen megküzdött a jégen. A végeredmény 4-1 lett a Fote I javára, de

m i n d e n sportoló, az olimpia szellemében, nagy tapsot kapott a becsületese és kemény odaadásért. Külön büszkesé-

ggel számolunk be, hogy a jégkorongozók között helyett kapott két csikkarcfalvi ifjú is, László Arnold valamint Szopos Ottó, de Felcsikot összesen négy jégkorongozó képviselte, a csíkszentdomokosi Karda Milán és Karda Norbert kiegészítésével.

A mérkőzés szüneteiben jégre léptek a felesíki U10 és U8-as korosztályú kishokisai Mezei Imre és Geréd András edzők vezetésével és bebizonyították, hogy a jégpálya körüli nehézségek ellenére nem állt meg a munka és hokiznak a kisgyerekek Madarastól Domokosig.

Ha valaki megkérdőjelezné a műjégpálya fontosságát, akkor itt van a két bizonyíték, hogy miért kell ez működjön: a 16 év alatti (U16) román jégkorong válogatott keretben négy olyan fiatal üti a korongot, akik itt húztak először korcsolyát a lábukra, és a kispályás gyorskorcsolyázók válogatottjában helyet kapott már egy hét és egy tizen-

egy éves kislány, akik szintén ezen a jégfelületen tanulták meg a korcsolyázás ábécéjét.

Erről a témáról beszélgettek jelen lévő politikusok és vezetők is. A jégkorongmérkőzés előtti felszólalók, **Kozma Ervin** Csikkarcfalva alpolgármestere, aki a műjégpályát működtető Csíki Jégkorong Önkormányzati Fejlesztési Társulás elnöke, **Gyerkó László** szenátor, **Szentes Antal** Hargita megye tanácsosa, **Tánczos Barna** államtitkár és a Román Jégkorong Szövetség elnöke dicsérték a létesítményt, kihangsúlyozták a fontosságát és támogatást ígértek a működtetéséhez.

A magyarországi testvételepülést, **Fertőrákost, Baltigh Márta** polgármester és **Szentesi Ervin** alpolgármester képviselték, akik elhozták a Magyar Jégkorong Szövetség köszöntőjét és ajándékát, és ajándékot nyújtottak át Gábor Tibor polgármesternek is.

Az idénnyitó szervezői köszönetüket fejezik ki a támogatóknak, a

segítő kezeknek és mindenkinek, akik valamilyen módon támogatták, vagy részt vettek a megnyitó szervezésében.

A Csíki Jégkorong Fejlesztési Társulás sze-

retettel várja a sportolni vágyókat és boldog Karácsonyt, valamint sikereiben gazdag új évet kíván mindenkinek.

Nagy Attila

Lapzártakor értesültünk, hogy december 16-án községünkbe látogatott a **Magyar Köztársaság csíkszeredai főkonzulja, dr. Zsigmond Barna Pál** azzal a céllal, hogy megtekintse a műjégpályát. A Magyar Jégkorong Szövetség alelnöki tisztségét is betöltő főkonzul kíséretében volt Kovács Zoltán, a MJSz főtitkára és Kibédi Péter az NSO TV vezetője.

Valamennyien elismeréssel szóltak a beruházásról és együttműködésükről biztosítottak a különböző közös programok megvalósításában.

A 2011. DECEMBER 11.-TŐL ÉRVÉNYES ÚJ VASÚTI MENETREND

Vonat száma	Csíkszereda	Karcfalva	Gyergyószentmiklós
4503	06:28	06:59	07:42
4505	08:16	08:45	09:30
4511	13:43	14:12	14:55
4515	16:10	16:40	17:23
4519	19:30	20:07	21:05
4523	23:23	23:48	00:30
Vonat száma	Gyergyószentmiklós	Karcfalva	Csíkszereda
4504	05:08	05:53	06:22
4506	07:45	08:25	08:58
4012	10:57	11:36	12:08
4508	12:55	13:35	14:05
4014	14:30	15:14	15:46
4512	18:11	18:49	19:23
4514	20:20	21:09	21:38

A 2012. JANUÁR 1.-TŐL ÉRVÉNYES ÚJ AUTÓBUSZ MENETREND

Járat száma	Balánbánya	Jenőfalva	Karcfalva	Csíkszereda	Megj.
1.	05:10	05:33	05:36	06:20	
2.	06:00	06:23	06:26	07:10	
3.	07:00	07:23	07:26	08:10	
4.	08:30	08:53	08:56	09:40	
5.	10:00	10:23	10:26	11:10	
6.	12:45	13:08	13:11	13:55	
7.	14:00	14:23	14:26	15:10	
8.	15:00	15:23	15:26	16:10	
9.	17:00	17:23	17:26	18:10	
10.	19:00	19:23	19:26	20:10	Áprilistól
Járat száma	Csíkszereda	Karcfalva	Jenőfalva	Balánbánya	Megj.
1.	06:30	07:14	07:17	07:40	
2.	07:15	07:59	08:02	08:25	
3.	10:00	10:44	10:47	11:10	
4.	11:00	11:44	11:47	12:10	
5.	12:00	12:44	12:47	13:10	
6.	14:30	15:14	15:17	15:40	
7.	15:30	16:14	16:17	16:40	
8.	17:00	17:44	17:47	18:10	
9.	20:00	20:44	20:47	21:10	
10.	22:15	22:59	23:02	23:25	Áprilistól

GÓLYABÁLLAL KEZDTÜK AZ ÚJ TANÉVET

Hosszú szervezés után sikerült megszervezni a gólyabált a Mártonffy György Általános Iskolában. A két VIII. osztály összefogott, hogy egy felejthetetlen nappal lépjenek meg az V. osztályos tanulókat.

A 16 pár rövid bemutatása után elkezdődtek az előre eltervezett játékok. A feladatok között volt ügyességi és logikai feladat is. A gólyák mosolyogva csinálták végig a nekik kiszabott feladatokat, és örömmel fogadták iskolás társaik biztatását. Négytagú zsűri pontozta a

versenyző gólyákat, majd rövid tanakodás után meghozta a döntést, hogy melyik gólyapár teljesített a legjobban. Minde-

nik pár nagyon ügyes volt, ennek ellenére csak az első három gólyapárt tudtuk díjazni a karcfalvi polgármesteri hivatal jóvoltából. A díjátadás előtt fellépett a Pharao táncsoport, majd tombolahúzással és egy rövid bulival zártuk a gólyabált.

Ez egy felejthetetlen nap volt az V. osztályosok számára, de a jelenlévő tanárok is jól szórakoztak és megelégedéssel nyugtázták a szervezők munkáját.

Gábor Andrea

VIII. osztályos tanuló

GAZDAG SZEGÉNYEK

Zenés vígszínmű

December 23-án, pénteken 19 órától Csíkkarcfalván mutatja be legújabb produkcióját a Csíki Játékszín. Érvényes a *Székaszó bérlet*, az előadásra jegyeket is lehet váltani a helyszínen.

Az idén nyáron befejezett Művelődési Ház felújításának köszönhetően Csíkkarcfalva vezetősége kezdeményezte, hogy rendszeres színházi kínálat legyen a településen. A Csíki Játékszín gyerekeknek és felnőtteknek egyaránt bérletet kínál, így az évadban öt alkalommal fordul meg a községben. A kicsik két előadást tekinthetnek meg az idei

évadban, míg a felnőtteknek 3 előadást kínál a csíki társulat. A felnőtt bérlet első előadását, a **GAZDAG SZEGÉNYEK CÍMŰ VÍGSZÍNŰVET DECEMBER 23-ÁN, 19 ÓRÁTÓL LÁTHATJA A CSÍKKARCFALVI KÖZÖNSÉG** Jókai műve alapján a szövegkönyvet Bognár Róbert és Schlanger András írta, Darvas Ferenc pedig Várady Szabolcs verseihez komponált zenét. A Gazdag szegények eredeti vígszínmű a fővárosi népeletből sok élőzenével. Ezzel az előadással búcsúztatja az óévet és kíván boldog új esztendőt nézőinek a csíkszeredai társulat!

**DECEMBER 25.-ÉN,
KARÁCSONY NAPJÁN
ESTE 7 ÓRÁTÓL A
HELYI FÚVÓSZENEKAR
BÁLINT ZOLTÁN
KARNAGY
VEZETÉSÉVEL
ÜNNEPI KONCERTET
AD A KARCFALVI
KULTÚROTTHONBAN,
AHOVÁ MINDENKIT
SZERETETTEL
VÁRNAK.**

MINDEN SZÉKELY LÓFŐ VOLT?

A Székaszó eddigi lapszámaiban Ferencz Imre humoros írásai-ból gyakran olvashattunk a csíkszentdomokosi lófő ügyes-bajos dolgairól. Mindezek után érdemes röviden megismerkedni, hogy valóban kik is voltak a lófők, és milyen szerepük volt az akkori társadalmi életben.

A székelyek általában katonai teendőket láttak el és az idők folyamán, megtelepedésüket követően a végek védelmét biztosították. E közben kialakult közöttük a főnemesek, lovasok (lófők), gyalogosok, majd később a jobbágyok sora. Mindez főleg az 1100-as évek után következett be, de a tulajdonképpeni rendi tagozódás a XVI. század végi évtizedek folyamán alakult ki, amikor bizonyos rétegek elszegényedéséhez, mások meggazdagodásához vezetett. Így jött létre a székely nemesi réteg, de a katonarendek közül fennmaradt a lófők rendje.

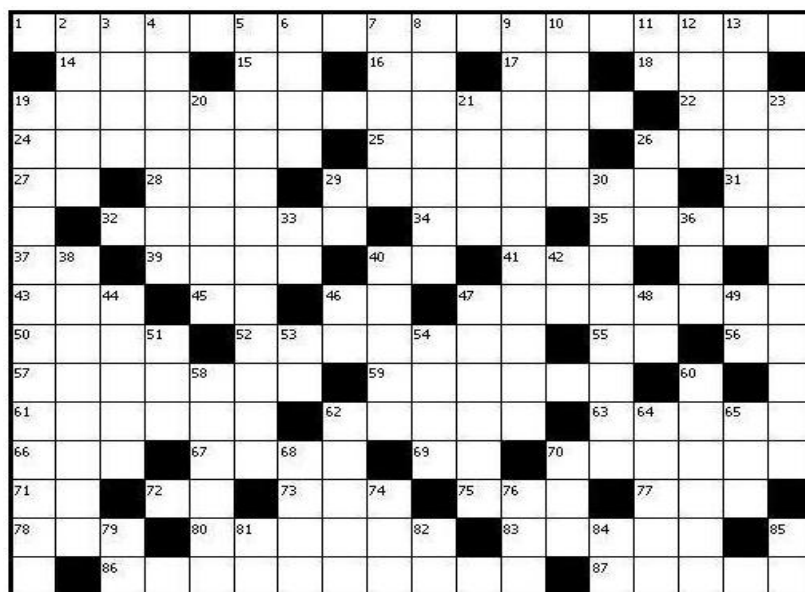
A székely lófő szabad ember volt, földdel rendelkezett, ami után adót nem kellett fizessen. Ennek ellenében azonban idegen betörés, vagy más veszély esetén hadba kellett szállnia, aminek komolyabb, indok nélküli megtagadása fejesztéssel járt. Békés időben, ami nagyon ritkán adódott, egy évben kétszer volt hadi mustra. Ekkor a csíki székely Csíkrákos mezején gyűlt össze és gyakorlatozott hadba lépés előtt.

Az évszázadok folyamán a székely lófők megőrizték kiváltságaikat, a társadalomban elhelyezett szerepüket. Tömeges megjelenésük nem jellemző, mert csak kiváltságos esetekben jutottak e társadalmi ranglétra fokára. Az 1600-as évek elején, Bethlen Gábor idejében, Jenőfalván a történészek mindössze 38 lófőt és 28 szabad székelyt említenek. Az akkori időkre jellemző volt, hogy a hadakozásban kitüntetettek a lófők soraiba emelték, ami nagy megtiszteltetés volt számukra. Így volt ez az 1655-dik évi had alkalmával, amikor a csatákban kitűnt jenőfalviak közül 10 harcost a lófők soraiba emeltek. Ez egy megbecsülést, de nagyobb rangot is jelentett számukra, amelyet a későbbi generációk tovább öriztek. Jenőfalvi leszármazottaik mai is büszkén jelentik ki őseik egykori hova tartozását a társadalmi ranglétrán.

Kosza János

*Forrás: Szabó Miklós-Jakab Sámuel
Mesél a múlt, Mentor Kiadó 2001
Marczali Henrik
Magyarország története*

MEGKEVERTÜK

A rejtvény meghatározásai számozás nélkül, megkeverve szerepelnek. Csak a megfejtés szavai vannak kijelölve. A megfejtés János első levelének gondolata az evangéliumról.

Vízszintesek: 1. A megfejtés első része 86. A megfejtés vége / ... Zsolt újságíró / Lantán, Kén / Ügyfél rész(!) / Vidék / Bámul / Kutya / Angol nem / Híres magyar bor / Páratlan tudás(!) / Keresztúlszivárog / Téli lábbeli / Gógös / Település Zánka mellett / Tova / Vicc / A zsidó vallásban az előírásoknak nem megfelelő étel / Permetadagoló / Színültig / Fállábú(!) / Mert nem / Izzó / Hamis / Tehénhang / Belevés / Azonos betűk / Római ötszázötven / Páros amőba(!) / Privát hajlék / Festmény / Eléje / Néma minap(!) / Tagadás / Kérdőszó / Rost / Hajszol / Sétautazás vizen / Rév határai(!) / Napnyugta / Támogatás, felajánlás / Szárazra dörgöl / Vízparti pázsitfűféle / Néma bank(!) / Fordító / Grönland közepe(!) / Angol vörös-

barna / Einsteinium, Tellúr, Oxigén, Jód / Olyan egyformák, mint két tojás

Függőlegesek: 19. A megfejtés harmadik része 23. A megfejtés második része / Árus / Eltalál / Szaprofita élőlény / Szög vége(!) / Gyors ütemű csoportos női tánc / Trícium, Kálium, Foszfor / Szemlélet, nézőpont / Serleg, kupa / Bicebóca / Gangréna páratlan betűi / Tiszába torkolló folyó / A 2000-es olimpia színhelye / Barátságban van(!) / Azonban / Ücsörög / Női név / Európa egyik határa / Vezető / Személyes névmás / Varázsló / Csepeg páros betűi / Útszéli gyomnövény és férfi név is van ilyen / Páratlan tövis(!) / Feltűnősködik / Merészség / Lélekvándorlás / Majdnem indián(!) / Nemzetközi Valutaalap / Asztácium, Szén, Kén / Rendben / Nyereség / Terv, program / Gazdaság / Ébredni kezd(!) / Magasra / Múlik az idő / Einsteinium, Bróm, Itrium / Sn / Kiválasztó szerv / Tesz / Esztendő / Téli sport / Jellemez / Özön.

A lapszám megjelenését támogatta Karcfalva Község Helyi Tanácsa, a karcfalvi "Larix" Közbirtokosság, valamint a jenőfalvi "Tercs" Közbirtokosság.

SZÉKASZÓ

Szerkesztők:

Szőcs László

Németh Szilveszter

Szabó Kázmér

Számítógépes tördelés: Szőcs László

Nyomdai munkálatok: Alutus Rt.